Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

8-йил чиқиши.
16 июль 1973 й.
ДУШАНБА
№ 164 (2160).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Пойтахт қурилишларида

Депутат бошлиқ бригадада

Пардозлаш трестига қарашли 29-қурилиш бошқармаси сувоқчилар бригадасининг бошлиғи Карим ака Муслимовнинг номини бугунги кунда ҳамма ҳурмат билан тилга олади. Албатта бу ҳурматга у ҳалол меҳнати, ҳамкасбларига бўлган меҳрибонлиги туфайли эришган. Бинокорларнинг Карим акага бўлган меҳр-муҳаббатини уни СССР Олий Советига депутат қилиб сайлашгани мисолида ҳам яққол кўриш мумкин.

Биз депутат бошлиқ сувоқчилар бригадаси аъзоларини айни меҳнат қилаётган пайтда учратдик. Коммунистик меҳнат зарбдорлари бўлган ўттиз икки сувоқчининг қўли-қўлига тегмайди. Бригада ҳал қилувчи йил планини орттириб бажаришга аҳд қилган. Шунинг учун улар иш вақтининг ҳар бир минутидан унумли фойдаланишга ҳаракат қилаётир. Коллектив ойлик планларни доимо орттириб бажаряпти.

— Бундай ғалабаларни қўлга киритишимизда,— дейди К. Муслимов, — «Тошкент қурувчиси» нишондорлари М. Хабиров, А. Софиярова, Н. Корива, М. Розиев, В. Перевудиналар кунлик нормаларини бир — ярим, икки ҳиссадан адо этиб, катта улуш қўшишди.

Шу кунларда депутат бошлиқ сувоқчилар бригадаси Алоқа электротехника институти ўқитувчилари учун қурилаётган 48 квартирали турар жой биносида пардозлаш ишларини олиб бормоқда.

С. СУЛТОНОВ.

Бизнинг интервью

Йирик кашфиётларни кўзлаб

Ўзбекистоннинг жанубида— Бойсун тоғи массивида янги астрофизика обсерваториясн қурилиши учун тайёргарлик олиб борилмоқда. Янги кашфиёт марказининг бунёд этилиши Ўзбекистонда катта астрофизиканинг келгусидаги тараққиёти учун яхши имкониятлар яратиб беради. Мухбиримиз Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг астрономия институти ўзгарувчан юлдузлар бўлимининг мудири, физика-математика фанлари кандидати Валерий Сергеевич Шевченко билан учрашиб, ундан бу борада олиб борилаётган ишлар ҳақида гапириб беришни сўради.

— Кейинги ўн йилликда,— деди В. С. Шевченко,— астрофизика ва астрономия фанларида кашфиётлар маржони яратилди. Улар ўз навбатида янги йирик илмий марказлар бунёд қилишни тақозо қиляпти. Астрономия фани нуқтаи-назаридан эътибор берилганда Ўрта Осиё астрофизика фани бўйича кузатишлар олиб бориш учун жуда ҳам қулай ва келажаги порлоқ жойдир.

Республика фанлар академияси ташаббуси билан 60- йиллардан бошлаб 23 марта экспедиция ўтказилди. Шундан 9 экспедиция СССР Фанлар Академияси, Тожикистон, Қозоғистон фанлар академиялари н и н г олимлари билан ҳамкорликда олиб борилди.

Астрономларнинг кузатиш ишларини олиб бориш учун кундуз ва кечанинг кўпчилик қисми жуда ҳам равшан бўлиши лозим. Ана шу нуқтаи назардан қараганимизда Бойсун тоғларидаги атмосфера бир меъёрда равшан бўлиб кузатиш ишларига жуда қулайдир. Келгусида олимлар ихтиёрида бўладиган бу илмий марказ шаҳар ва қишлоқлардан анчагина ҳоли бўлиб, етарли баландликда жойлашади.

Бир қатор илмий экспедициялар н и н г якунларига қараб янги илмий марказ учун Қашқадарё областининг Қамаши районидаги Бойсун тоғи тизмасига кирувчи Майданак тоғи танлаб олинди. У денгиз юзидан 3 минг метр баландликдадир.

1969 йилдан буён ана шу тоғда доимий экспедиция ишлаб турибди. У астроклиматик тадқиқотларнинг катта комплекси билан шуғулланмоқда.

Мутахассисларнинг фикрига қараганда астрономия кузатишлари олиб бориш учун атмосфера шароитлари яхши бўлган жой Чилидир. У ерда Сьерра — Тололо, Лас Компанасда жаҳонда энг йирик бўлган обсерваториялар қурилиши тугалланмоқда. Бизнинг Майданакда бунёд бўладиган янги илмий марказимиз Чилидаги ана шу обсерваториялардан қолишмайдиган бўлади.

Обсерватория қурилиши шу йили бошлаб юборилади. Янги илмий марказга диаметри 2 метргача борадиган турли хил астрономия асбоблари ўрнатилади. Ҳозирги пайтда у ерда ишлаётган доимий экспедиция ўртача телескоплар ёрдами билан дастлабки астрономик кузатиш ишлар и н и олиб бормоқда.

1971 1975 БЕШ ЙИЛЛИК: ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ЙИЛ
МЕҲНАТ ВАХТАСИ

Тежамкорлик йўлидан

«Главташкентстрой» Саноат корхоналари бошқармасига қарашли 9-темир-бетон буюмлари заводининг меҳнат аҳли ўртасида ҳал қилувчи йилни зафарлар билан кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақа авж олган. Улар ярим йиллик маҳсулот реализация қилиш планини 106 процент қилиб бажаришди. Планга нисбатан 304 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Товар ишлаб чиқариш плани 102,1 процент қилиб адо этилди. Завод коллективи ўтган ярим йилликда асосан Матлуботчилар уйи, Давлат план комитети, редакция - нашриётлар уйи каби ҳал қилувчи йилнинг муҳим объектларига темир-бетон конструкциялари етказиб берди.

Бунга заводнинг энг илғор цехи темир-бетон плиталарига деталлар жойлаб берувчи 1-цех коллективи катта улуш қўшди. Улар ярим йиллик планни 118,3 процентга бажаришди.

Шунингдек, беш йиллик ҳал қилувчи йилининг план ва топшириқларини муддатидан илгари бажариш ташаббусига қўшилиб меҳнат қилаётган металл чархловчи И. Елинов, Б. Попова, М. Исаева, А. Тошматовлар ҳам ўтган ярим йилликни муваффақиятли якунлашди.

Партия ва ҳукуматимиз қурилиш материаллари ва конструкциялари ишлаб чиқарувчи заводларга катта аҳамият бермоқда. Тўққизинчи беш йилликда қурилиш саноатини ривожлантириш, фан ва техниканинг сўнгги ютуқлари билан таъминлаш ишининг ўзигагина 17 миллиард сўм ажратилган.

9-темир-бетон буюмлари заводида ҳам ишлаб чиқаришда фан ва техниканинг ютуқлари кенг қўлланилиши натижасида, кўплаб қурилиш материалларини иқтисод қилиш имкони туғилмоқда. Масалан, бетон қоришмасига «СДБ-2» моддасини қўшиш натижасида бетоннинг мустаҳкамлиги ошяпти ва йилига 435 тонна цемент иқтисод қилинмоқда. Керамзит бетонга «СДВ» қўшиш билан эса ярим йилда 30 тонна цемент тежалди.

Ярим йиллик натижалар орасида заводнинг бош технологи В. Буткевич бошлиқ рационализаторлар бюроси эришган муваффақиятлар ҳам қувончлидир. Бюрога топширилган 15 таклифдан 11 таси ишлаб чиқаришга жорий этилиши натижасида завод коллективи 18 минг сўм иқтисод қилди. Ишчиларнинг меҳнат шароити бир мунча яхшиланди.

ШОНЛИ АНЪАНАЛАР АСОСИДА

Консерватория коммунистлари кадрларнинг марксча-ленинча ўқишини яхшилаш тўғрисида раҳбар партия органларининг қарорларини қандай бажармоқдалар? Тошкент шаҳар партия комитетининг бюроси ана шу масалани муҳокама қилиб, ўқув юртининг профессорлари ва ўқитувчилари бу ерда ташкил қилинган тўртта семинар ишида актив қатнашаётганликларини, назарий конференцияларда лекция ва докладлар билан чиқаётганликларини, интернационал дўстлик кечалари ўтказаётганликларини, студентларни совет халқининг шонли анъаналари асосида тарбиялаётганликларини таъкидлаб ўтди. Шаҳар партия комитети қабул қилган қарорда ижтимоий фанлар кафедраларидаги коммунистлар, профессор ва ўқитувчиларининг эътиборини совет санъати, айниқса, музиканинг актуал масалаларини ишлаб чиқишга кўпроқ қаратишни тавсия этади.

(ЎзТАГ).

ЮБИЛЕЙГА БАҒИШЛАБ

Тикувчилар маданият саройида Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишлаб махсус кўргазма ташкил этилди.

Кўргазма экспонатлари орасида республикамиз меҳнаткашларининг ўтган 50 йил ичида қўлга киритган меҳнат ютуқлари, саноат тармоқларининг ривожланиши ҳақида ҳикоя қилувчи плакат ва расмлар бор.

Шунингдек, кўргазмада Тошкентга бағишланган фотосуратлар бор. Улар «Тошкент — дўстлик шаҳри» мавзуи остида намойиш қилинмоқда.

ИРРИГАЦИЯ СИСТЕМАЛАРИ УЧУН

Тошкентнинг янги саноат зонасидаги экспериментал-ихтисослаштирилган ишлаб чиқариш ремонт корхонаси муваффақиятли ишламоқда. Бу янги корхонада насослар ремонтдан чиқарилади, насос станцияларидаги агрегатлар учун эҳтиёт қисмлар тайёрланади, республика ирригация системаси учун автоматика ва телемеханика приборлари ремонт қилинади.

Ушбу суратда электр ремонти цехининг ишчиси А. Манина (пастда) ва илғор ишчи З. Гасиналарни кўриб турибсиз. Бу меҳнат пешқадамлари барчага намуна бўлиб ишламоқдалар.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

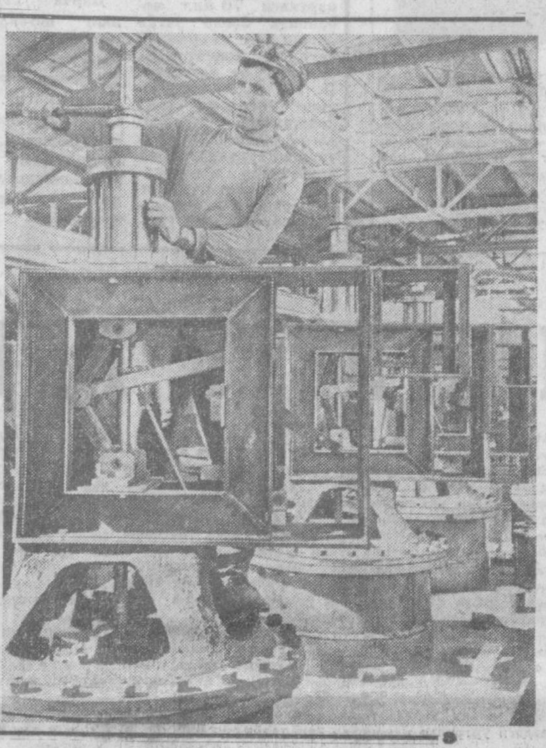

ЙЎЛСОЗЛАР ҒАЙРАТИ

«Ташкентдорст р о й» тресги йўлсозлари «Тошкент— Самарқанд» магистрал йўлини тезкорлик билан бунёд этмоқдалар. 1975 йилгача йўл Жиззах шаҳрига бориши керак. Йил охиригача эса 110 километрли масофа тайёрланиши лозим.

Йўл қурилишида унумдор техника воситаларидан фойдаланилмоқда. Махсус мослама туфайли бир сменада 250 метр масофа текис ва равон йўлга айлантирилмоқда.

Ҳозир Москвадаги йўл қурилишида Америка Қўшма Штатларидан келтирилган «Автогрид» синовдан ўтказилмоқда. Илгари йўл текислаш учун унинг четларига темир рельслар қўйилар эди. Бу анчагина ишчи кучини ва кўп вақтни талаб қиларди. «Автогрид» туфайли бу ошиқча оворагарчиликларга ҳожат қолмайди.

1975 йилга бориб, «Автогрид» «Тошкент — Самарқанд» магистрал йўли қурилишида ҳам фойдаланилади.

Улуғ олим юбилейига бағишлаб

Шу йили жамоатчилик улуғ ўзбек олими Абу Райҳон Беруний туғилган куннинг 1000 йиллигини тантана билан нишонлайди. Бу санага Шарқшунослик институти клолективи ҳам пухта тайёргарлик кўрмоқда.

Олим юбилейига бағишлаб унинг бир қатор асарлари нашр этилади. «Китоб-ас-сайдана», «Маъсуд қонуни» китоблари яқин кунларда рус ва ўзбек тилларида нашр этилади. Шунингдек, юбилей арафасида Берунийга бағишланган бир нечта брошюралар китобхонлар эътиборига ҳавола қилинади.

Ойбек номли Ўзбекистон халқлари тарихи музейида Берунийга бағишланган махсус виставка ташкил этилмоқда. Виставкадан олимнинг ҳаёти ва ижоди ҳақида ҳикоя қилувчи турли хил экспонатлар ўрин олади.

Яқин кунларда пойтахтимизга иттифоқимиздаги кўзга кўринган олимлар тўпланишади. Улар Берунийга бағишланган илмий сессияда турли мавзуларда доклад қилишади, мунозарали масалаларни биргаликда ҳал қилишади. Илмий анжуман ишида жаҳоннинг бир нечта мамлакатларидан ҳам вакиллар иштирок этади.

Г. САИДМАЛИКОВ, Тошкент Давлат университети н и г студенти.

Ҳамшаҳарлар, сизлар учун

«Хизмат—беминнат» магазини

Пойтахтимизда янги-янги савдо шохобчалари битказилиб, ишга туширилмоқда. 2-Сарикўл кўчасидаги 42-магазинда «Хизмат—беминнат» фирмасига қарашли бўлим ҳам бўлиб, у аҳолига хизмат кўрсатиб келарди. Эндиликда ана шу бўлим учун янги бино ташкил этилиб, магазиндан ажралиб чиқди.

— «Хизмат—беминнат» фирмасига қарашли бу замонавий магазин ҳар куни Болгар даҳаси аҳолисидан, электрон техника заводи ва бошқа корхона, муассаса ҳамда ташкилотлардан кўплаб буюртмалар қабул қилмоқда.

Магазинда буюртма учун бериладиган маҳсулотлар кўргазмаси ҳам ташкил этилган.

Шунингдек, Болгар даҳасининг Гайдар проезди кўчасида нон ва кондитер маҳсулотлари билан савдо қилувчи магазин ҳам аҳолига хизмат кўрсата бошлади.

И. РУСТАМОВ.

Реконструкция туфайли

Республикамиз н и н г турли областларида қурилаётган кўприклар учун темир-бетон устунлар кўпинча поездда етказиб берилади. Маълум станцияга етиб келгач, устунлар яна машиналарга юкланади.

Ўзбекистон ССР Автомобиль йўллари қуриш ва фойдаланиш министрлигининг автотрести коллективи ана шу оворагарчиликларга чек қўйиш мақсадида «МАЗ-500» маркали юк машиналарини реконструкция қилди. Натижада, унинг юк ортиш қуввати 7,5 тоннадан 14 тоннага етди.

Тажриба тариқасида Тошкентдан Сирдарёгача темир-бетон устунлар ташиб кўрилди. Натижа яхши бўлди. Бу тайёр маҳсулотни заводдан тўғри объектга етказиб бериш имкониятини беради.

Келгусида реконструкция қилинган кучли юк машиналари қурилиш объектларига мунтазам қатнай бошлайди.

ШАҲАР—ҚИШЛОҚҚА

ЙИРИК ОБЪЕКТЛАР

«Спецэлеватормельстрой» трестининг бешинчи қурилиш поезди коллективи бу йил республикамиз н и н г бир неча шаҳарларида қувватли йирик ун комбинатлари бунёд этмоқда. Қаршидаги суткасига 500 тонна, Жомбойдаги қуввати 51 минг тонна, Андижондаги қуввати 10 минг тонналик комбинатлар фойдаланишга топширилди.

Бу йил 15 та йирик объект фойдаланишга топширилиши лозим. Ленинск, Жиззах шаҳарларидаги объектлар яқин кунларда ишга туширилади.

Бундай йирик корхоналарнинг ишга туширилиши аҳолининг унга бўлган эҳтиёжини янада яхшироқ таъминлаш имкониятини беради.

МАДАДКОРЛАР

Октябрь районидаги 10 корхона ишчилари, район соғлиқни сақлаш бўлими, педагогика илмий-тадқиқот институти хизматчилари, савдо ва пазандачилик билим юртининг ўқувчилари Калинин районидаги «1-Тошкент», «Бўзсув» совхозларида меҳнат қилишмоқда.

Шаҳарликлар сабзавоткорлар етиштирган ёз ноз-неъматларини ўз вақтида йиғиштириб олишга ўз ҳиссаларини қўшишяпти. Ҳашарчилар орасида район маданият бўлими ходимлари ҳам бор. «Баёт», «А. Қаҳҳор», А. Навоий номли маданият уйларининг бадиий ҳаваскорлари ҳашарда қатнашиш билан бирга қўшиқ, куйлари билан кишилар кўнглига ором бағишламоқдалар.

Яхши тадбирлар

ИЛҒОРЛАР СЛЁТИ

Киров номли маданият ва истироҳат боғида Фрунзе ва Сергели районлари ишлаб чиқариш корхоналари илғорларининг слёти бўлиб ўтди. Бу ерга илғор тўқувчилар Лидия Казанцева, Е. Губиналарнинг издошлари йиғилдилар.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишлаб ўтказилган бу маросимда Фрунзе район партия комитетининг биринчи секретари Т. И. Акимова доклад қилди.

Шундан сўнг, Абразив комбинатининг ишчиси Л. В. Янкина, Пардозлаш трестининг 28-қурилиш бошқармаси коммунистик меҳнат бригадаси вакили П. Савчук, 1-пойафзал фабрикаси маҳаллий комитети раиси Ф. Мусаева, Тошкент тўқимачилик комбинатининг слесари Н. П. Тихонов ва бошқалар ўз сўзларида тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун куч, ғайратларини аямасликларини баён қилишди.

Илғор корхоналарга мукофотлар тантанали равишда топширилди. Тўқимачилик комбинати ва Сергели районидаги 1-тикувчилик фабрикасига район партия комитети ва район ижроия комитетининг мукофотлари топширилди. 500 илғор ишчи қимматбаҳо мукофотлар билан тақдирланди.

Шунингдек, маросимда 50 йигит-қиз, ишчилар синфига тантанали равишда қабул қилинди.

Йиғилиш қатнашчилари Фрунзе ва Сергели район меҳнаткашларига қарата мурожаат қабул қилдилар. Мурожаатда ишчилар республикамиз юбилейи арафасида барча соҳалар бўйича яхши меҳнат ютуқларини қўлга киритишга даъват этилган.

Шунингдек, бу ерда икки район ишлаб чиқариш корхоналарида тайёрланган маҳсулотлар кўргазмалари ҳам ташкил этилди.

Меҳнат семестри давом этаяпти

СТУДЕНТЛАР ҲИММАТИ

Шаҳримиз олий ўқув юртлари студентлари қурилишларда, корхоналарда, пионер лагерларида ўз меҳнат семестрларини ўтказяптилар. Бир қатор институтларнинг студентлари Ўрта Осиё темир йўли бошқармасига қарашли депо ихтиёрига келишди.

Маълумки, ёз-саёҳатлар фаслидир. Бу фаслда поездлар ҳаракати кучаяди, темирйўлчиларнинг юмуши кўпайиб кетади. Шу сабабли, Энгельс номли чет тиллар педагогика институти, транспорт, фармацевтика, театр ва рассомчилик санъати институтларининг 300 дан ортиқ студенти темирйўлчиларга кўмакка келди. Улар биринчи сентябргача Тошкент-Москва, Тошкент— Харьков, Тошкент — Красноводск, Тошкент — Красноярск ва бошқа маршрутларда проводник бўлиб хизмат қиладилар.

Университет кўнгиллилари

В. И. Ленин номли Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент Давлат университетининг студентлари меҳнат семестрида актив иштирок этмоқдалар.

Бу йилги меҳнат семестрида 1200 га яқин студент қатнашади. Студент қурувчилар Олтой ўлкаси, Тахиатош гидроузели қурилиши, Приморье ўлкаси ҳамда Қарши қурилишларига жўнаб кетдилар.

Шу жумладан, Тошкент шаҳар қурилишларида 300 га яқин йигит-қиз иштирок этмоқда.

АФҒОНИСТОН. Қобул кўчаларида замонавий бинолар кўпайиб бормоқда. Янги ўқув юртлари ва касалхоналар, министрликлар ва банклар, меҳмонхоналар ва магазинлар, турар-жой бинолари қурилмоқда.

СУРАТДА: Кобулнинг янги қурилишлар районида.

Л. Портер фотоси, ТАСС фотохроникаси.

БОЙ БЕРИЛГАН ҒАЛАБА

Ҳа, ўйин тугашига саноқли дақиқалар қолганда, ғалаба қўлдан кетди.

Чемпионатнинг ягона пешқадами — арман футболчилари билан кеча бўлиб ўтган матч «Пахтакор» командасининг шиддатли ҳужуми билан бошланди. Бироқ, кутилмаган бир вазиятда ҳисобни меҳмонлар очишди. Тўпни «Пахтакор» дарвозасига Погосов киритди. Кўп ўтмай, «Пахтакор» ҳужумчиси А. Лисаковский ҳисобни тенглаштирди. Б. Абдураимов эса «Арарат» дарвозасига чиройли тўп киритиб, бу ўйиннинг биринчи ярмини «Пахтакор» фойдасига ҳал этди.

Танаффусдан сўнг қатор қулай вазиятлардан пахтакорчилар фойдалана олишмади. Ишқибозлар ҳисоб анча йирик бўлишини умид билан кутишаётганда, ўзбек футболчилари тўпни узоқ сақлаш, вақтни чўзиш, ҳимоя билан чекланиб қолишди. «Спартак» билан бўлган ўйинда бундай усул омад келтириб, ғалаба бир амаллаб қўлда сақланган бўлса, бу гал аччиқ сабоққа айланди. Маркаров ва Иштоян ўйин охирида пахтакорчиларни доғда қолдириб, командаларига ғалаба олиб келишди. Ҳисоб— 2:3.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

◆ БЕРЛИН. Веймарда «СССР — бизнинг Ватанимиз» деган виставка очилди. Виставкада СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги муносабати билан совет рассомлари яратган расм, графика ва ҳайкалтарошлик асарлари намойиш қилинмоқда. Бу к ў р г а з м а н и СССР ва Германия Демократик Республикаси маданият министрликлари уюштирди.

◆ ПРАГА. Либерец шаҳрида кенг истеъмол молларининг анъанавий ярмаркаси очилди. Ярмаркага ЧССР енгил саноатининг 500 дан ортиқ корхонасида, шунингдек, СССР, Польша, ГДР ва Венгрия саноат бирлашмаларида ишлаб чиқарилган маҳсулот намуналари қўйилган.

Ярмарканинг тантанали очилиш маросимида ЧКП Марказий Комитетининг Бош секретари Г. Гусак, ЧССР ҳукуматининг раиси Л. Штроугал ва чехословакиялик бошқа раҳбарлар ҳозир бўлишди.

▲ БОНН. Гамбург шаҳрининг суди собиқ эсэсчи П. Неллни умрбод қамоққа ҳукм қилди. 1943, 1944 йилларда Нелль Польшадаги Радон шаҳри яқинидаги қамоқ лагерининг коменданти бўлиб, қамоқ лагери маҳбусларидан ўч олишда неча бор шахсан қатнашган. Лагердаги кўпгина маҳбуслар унинг буйруғи билан отиб ташланган.

◆ ГАВАНА. Ёшлар ва студентларнинг Берлинда очиладиган X Жаҳон фестивалига борувчи Куба делегациясининг иккинчи группаси— 350 дан кўпроқ йигит ва қиз Совет Иттифоқининг «Балтика» теплоходида Гаванадан жўнаб кетди.

Фестивалда жами Куба ёш авлоди энг яхши намояндаларидан 500 киши иштирок этади. Делегацияларнинг дастлабки группаси бундан олдин Куба теплоходида ГДРга жўнаб кетган эди.

(ТАСС).

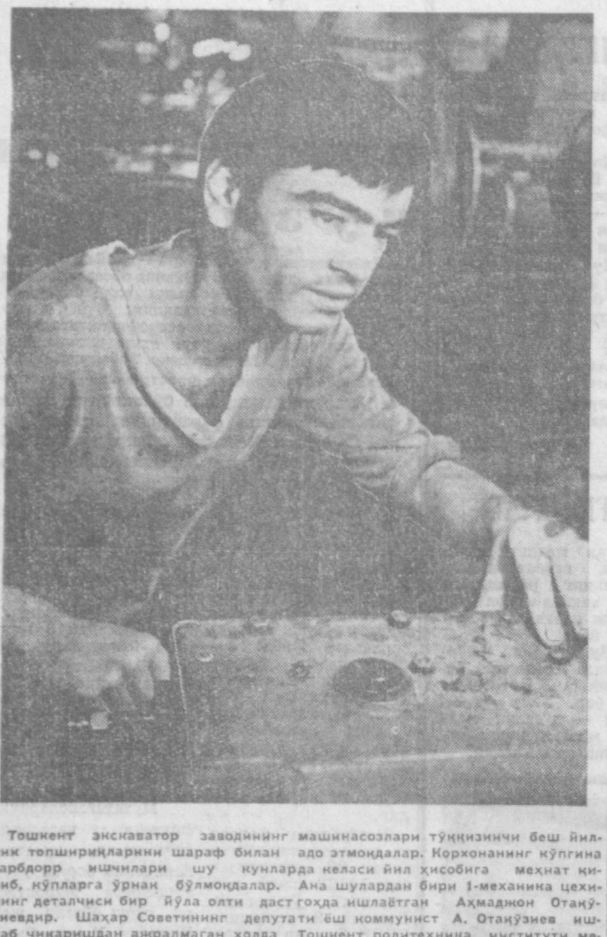

Тошкент экскаватор заводининг машинасозлари тўққизинчи беш йиллик топшириқларини шараф билан адо этмоқдалар. Корхонанинг кўпгина зарбдорр ишчилари шу кунларда келаси йил ҳисобига меҳнат қилиб, кўпларга ўрнак бўлмоқдалар. Ана шулардан бири 1-механика цехининг деталчиси бир йўла олти дастгоҳда ишлаётган Аҳмаджон Отақўзиевдир. Шаҳар Советининг депутати ёш коммунист А. Отақўзиев ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда Тошкент политехника институти механика факультетининг 3-курсида ўқийди. Ҳозир бу новатор ишчи 1974 йил март ойи ҳисобига меҳнат қилмоқда.

СУРАТДА: А. Отақўзиев. М. Нуриддинов фотоси.

РСДРП II съезди 70 йил

Тарихий санага бағишланади

Тошкент политехника институтининг ўқитувчилари ва студентлари РСДРП Иккинчи съездининг 70 йиллигини кенг нишонламоқдалар.

Институт илмий кенгашининг тантанали мажлиси ана шу тарихий санага бағишлаб ўтказилди. Профессор М. Х. Назаров съезднинг тарихий аҳамияти тўғрисида доклад қилди.

Кечки ва сиртқи бўлимлар КПСС тарихи кафедралари профессор - ўқитувчилар составининг илмий-назарий конференцияси бўлиб ўтди. Бу конференцияга тақдим этилган докладларда съезд томонидан қабул қилинган ҳужжатлар аҳамияти ёритиб берилди. Ленин партияси 70 йил мобайнида босиб ўтган шонли йўл таърифлаб берилди. Доцент К. Х. Ҳасанов ва ассистент Н. Ю. Ҳабибуллаеванинг Иккинчи съезд делегатлари тўғрисидаги ахбороти зўр қизиқиш туғдирди. Тадқиқотчилар конференция иштирокчиларини содиқ ленинчилардан бири Сергей Иванович Гусев тўғрисида ўзлари тўплаган материаллар билан таништирдилар. Сергей Иванович Гусев Октябрь революциясидан кейин тез орада Ленин йўлланмаси билан Тошкентга келиб, ҳозирги Ўзбекистон территориясида совет ҳокимиятини мустаҳкамлашда кўпгина иш қилган эди.

Факультетларда ўтказилган илмий конференцияларда кечки ва сиртқи бўлимларнинг студентларидан уч мингдан ортиқроқ киши иштирок этди. Архитектура факультетининг студенти З. Ажиева Ўзбекистон Коммунистик партияси — КПССнинг жанговар отряди деган мавзуда ёзган рефератини тақдим этди. Студент Р. Қурбонов ўзининг тадқиқотини Ўзбекистонда ленинча миллий сиёсатнинг амалга оширилиши масалаларига бағишлади.

Барча студентларнинг потокларида ва группаларида съезднинг 70 йиллиги тўғрисида лекциялар ўтказилмоқда.

Институт партия комитетининг топшириғига биноан етакчи ўқитувчилардан ўттиз киши тарихий сана тўғрисида лекция ўқиш учун Тошкент областининг шаҳарлари ва районларига жўнаб кетишди. Улар Олмалиқ ва Ангрен саноат корхоналарининг цехларида, Бўстонлиқ районидаги колхозлар билан совхозларнинг дала шийпонларида лекциялар ўқишади.

* * *

Тошкент авиация заводи сиёсий маориф кабинетида РСДРП Иккинчи съездининг 70 йиллигига бағишлаб китоб кўргазмали виставка очилди. Виставкага В. И. Ленин асарлари, доҳийнинг мақолалари ва нутқлари, съезд тўғрисида Ильич сафдошларининг эсдаликлари, партиянинг учта программаси тўғрисида журналларда босилган мақолалар қўйилган. Партия кабинети кутубхонаси пропагандистларга сиёсий ахборотчиларга ва агитаторларга ёрдам бериш мақсадида тарихий санага бағишланган материалларнинг библиографик обзорини тузиб чиқди.

«Билим» жамияти завод ташкилотининг аъзолари бир қанча цехлар ва бўлимларда, қизил бурчакларда ва кўкаламзорлаштирилган майдончаларда РСДРП Иккинчи съездининг 70 йиллиги тўғрисида суҳбатлар ўтказишди.

(ЎзТАГ).

КОРХОНА ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДАН ДАРАКЛАР

Тошкент авиация заводининг партия комитети цех ва бўлимлар халқ контроли группалари раисларининг семинарини ўтказди. Семинар социалистик мулкни асрашнинг аҳволи устидан назоратни кучайтиришга бағишланди.

* * *

«Ташсельмаш» заводида ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш план ва мажбуриятларини муддатидан олдин бажариш учун курашда социалистик мусобақанинг ролини кучайтириш проблемаларига бағишланган илмий-амалий конференция бўлиб ўтди. Бир қанча тавсиялар, жумладан мусобақани ташкил этиш юзасидан жамоатчилик консультатив кенгашини ташкил қилиш ҳақида тавсия қабул қилинди.

* * *

Тошкентдаги биринчи пойафзал фабрикаси йилнинг биринчи ярмида пландан ташқари ўттиз минг жуфтдан кўпроқ пойафзал ишлаб чиқарди. Йигирмадан ортиқ янги моделлар жорий қилинди. Биринчи сорт маҳсулот ишлаб чиқариш проценти ортди. Корхона коммунистлари ўз йиғилишида фабрика маркаси шарафи учун курашни янада кучайтириш тадбирларини белгиладилар.

(ЎзТАГ).

ОРТИҒИ БИЛАН

Собир Раҳимов райпишчеторгига қарашли 31-магазин савдо ходимларидан харидорлар беҳад мамнун. Бу озиқ-овқат магазинида истаган нарсангизни топишингиз мумкин. Сотувчилардан Т. Азимов, М. Раҳимов ва Н. Нормирзаева каби комсомол ёшлар сидқидилдан меҳнат қилиб, кунлик нормаларни 110—120 процентдан адо этмоқдалар.

Шунингдек, магазин ходимлари ярим йиллик планни муддатидан илгари ортиғи билан бажардилар.

Х. ТОЖИМАТОВ.

◆ *Тошкент сўлим ва кўркам бўлсин*

БОҒЛАР НЕГА ҚАРОВСИЗ?

ҲУРМАТЛИ РЕДАКЦИЯ

Биз Чилонзор районида яшаймиз. Бундан икки йил олдин биз яшайдиган кварталда «Тошсовет 50 йиллиги» номли кинотеатр ёнида каттагина боғ барпо этилди. Ободонлаштириш бошқармаси ходимлари яқин-атрофда турувчилар ёрдами билан тез орада каттагина боғ пайдо қилишди. Ёш ниҳоллар кўкка бўй чўзиб, қаддини ростлаб қолишди. Аммо, афсуски, бошланган хайрли иш охиригача етказилмади. Боғ, негадир, кейинги пайтда қаровсиз қолди. Яқиндагина кўзни қувнатиб, яшил япроқларини силкитиб турган ниҳоллар бугунги кунда сомондек сарғайиб кўплари қуриб қолди. Негаки, бу боғ на суғорилди, на парвариш қилинди. Ўтган кетганлар ҳам, шу атрофда яшовчилар ҳам бу аҳволни кўриб ачинишади. Қизиқ, наҳотки боғ ҳалок бўлиб кетаверса?

О. МАДАМИНОВ.

«Жарқўрғон кўчасида барпо этилган боғ шу атрофдагилар ҳордиқ чиқарадиган якка-ю ягона оромгоҳ эди. Аммо кейинги вақтларда Ҳамза район ободонлаштириш бошқармасидаги ўртоқларнинг бепарволиги натижасида бу боғ қаровсиз қолди. Айрим дарахтлар сувсизликдан қақраб ётса, айрим жойларни сув босиб кетган. Такасалтанглар кўчатларни синдириб кетишмоқда. Бошқармадаги ўртоқлар қачонгача бепарво юришаркин?

З. АЪЗАМОВ.

МАКТУБ ЙЎЛГА ЧОРЛАДИ

Ўтган йил не-не орзу-ҳаваслар билан «Тошсовет» 50 йиллиги кинотеатри қошида боғ яратмоқчи бўлишди. Уч гектарга яқин ер ажратилиб текисланди. Кичик-кичик поллар тортилиб шундай катакчалар ичида 4—6 тупдан иборат 1040 та арча, акация дарахтлари ўтқазилди.

Дастлаб, Чилонзор район ободонлаштириш бошқармасидагиларнинг оғзи-қулоғида бўлиб юрди. Негаки, дарахтлар қаддини кўтариб анча кўзга кўриниб қолди. Районда турувчилар ҳам баҳорда қилинган ишларни сўрашганда, оғиз тўлдириб, шу ёш боғни гапирадиган бўлиб қолишди. Кинога келган томошабинларнинг севинчини айтмайсизми, кўз олдиларида каттагина боғ пайдо бўляпти. 1040 туп дарахт кўм-кўк япроқларини кўз-кўз қилиб, шамолда тебранганда кишига завқ бағишлайди. Лекин баҳор ёмғирлари ўтиб кетди, ёзнинг жазирама кунлари ҳам бошланди. Бундай кунларда чумчуққа ҳам сув керак. Боғни суғориш эса, ҳеч кимнинг хаёлига келмади. Афтидан, бу йил об-ҳаво яхши, ердаги намнинг ўзи етарли, дарахтларга сув керак бўлмайди, деб ўйлашган бўлишса керак. Ана шундай бепарволик оқибатида дарахтлар бирин-кетин сарғайиб, қуриб қола бошлади. Ёш ниҳолларга сув қуйиб, сақлаб қолса бўлар эди-ку, ахир! Аммо танаси бошқа дард билмас деганларидек, дарахтлар сувсиз қолаверди. Июнь — июль ойининг жазирамасида ёш ниҳоллар остидан сув ўтиб турмаса албатта қуриб қолиши табиий. Бунинг устига ниҳоллар парвариш қилинмади, таналари оқланмади, бир ой давомида сувсиз қолди. Ҳозир билакдек-билакдек бўлиб қолган 1040 туп ниҳолдан 500 га яқини қуриб ётибди. Бу аҳволдан ободонлаштириш бошқармасидагиларнинг капалаги учиб кетди. Улар шоша-пиша қуриган дарахтларни кестириб юборишди. Афтидан, сувдан қуруқ чиқишни ўйлашди, шекилли. «Тошкент Советининг 50 йиллиги» номли кинотеатр касаба союз комитетининг раиси З. Муҳаммадалиев бу ҳақда ачиниб гапирди.

— Ниҳолларни экишди-ю, тойиб бўлишди. Боққа тротуарлар ўтказилмади. Одамлар пой-тупроқ босиб бино ичига кириб келаверади. Дарахтлар анча тикланиб қолган эди. Йўлаклар чиқариб, ариқлар қазилса, сувнинг ўзи оқиб ётавермасмиди? Бу каби ишлар кимнинг хаёлига ҳам келарди, деб ўйлайсиз, кинотеатр ёнидан боғни кесиб ўтадиган йўл 50 метр ҳам чиқмайди. Шунга асфальт ётқизишмади, Боққа ҳеч ким қараmаяпти.

Боғни айланар эканмиз, уч гектар чамасидаги бу ер ташландиқ ҳолга тушиб қолганлигини кўрдик. Дарахтлар қурий бошлагандагина бошқармадагилар ғимирлаб қолишди ва шошма-шошарлик билан икки ишчини қўйишди, холос.

Ҳ. Ўринов, Б. Муталлибовлар эндигина пайкалга сув олиб келаётган эканлар. Улар ҳам ниҳолларга ачиниш билан боқиб, «Кеча 300 тупдан кўпроқ қуриган дарахтларни кесиб олдик. Биздан бошқа ишчи йўқ. Кечадан бошлаб ишга тушдик. Бошқа жойларга ҳам қараймиз. Иккаламиз нима қила олардик, дейсиз. Ариқлар олинмаган, мана бу ердан яқинда кабель ўтказишди. Энди сувни қувур орқали ўтказишга тўғри келади, — дейишди улар чала кўмилган траншеяга ишора қилиб.

Шу боққа бириктилган агроном М. Шералиева ишчилар билан бир-икки минут гаплашди-ю, қаёққадир ғойиб бўлди. Аҳвол бундай бўлгандан кейин қайси юз билан кишиларга кўринсин. Биргина у эмас, ободонлаштириш бошқармасидагиларнинг ҳеч бири ўз хатоларини тан олгилари келмади. Гўё ниҳолларнинг қуриб қолганлиги учун улар айбдор эмас, эмиш. Бош агроном Нина Яковлевна Николаева айбни бошқаларга тўнкашга уринди. «Ирригация бўлими прораблари Р. Ҳафизев, А. Шумаловлар вақтида ариқ шохобчаларини ўтказиб бермадилар. Шу сабабли, ниҳолларга сув олиб келишнинг иложи бўлмади» — деди у.

Хўш, шундай экан, нега бўлмаса ўша вақтда сув олиб келиш, ирригация тармоқларини ўтказиб бериш прораблардан қатъий талаб қилинмади?

Тўғри, ободонлаштириш бошқармаси ходимлари каттагина ютуқларни қўлга киритишган. Район қиёфаси кейинги йилларда сезиларли даражада ўзгарди. Янги кўчалар ишга тушди. Янги йўллар, хиёбонлар барпо этилди. Кўплаб манзарали ва мевали дарахт кўчатлари экилиб, кўчаларга файз киритилди. Баҳорда пландаги 5000 туп ўрнига 5250 туп ниҳол экилди. 16 маҳалла территориясида 46150 туп ўрнига 54500 туп дарахт экилди. Асфальт ётқизиш ишлари кўнгилдагидек бормоқда. Ҳозиргача 73 минг квадрат метр ўрнига 81 минг квадрат метр йўл асфальт қилинди. Ойлик ва квартал планларни бошқарма бажариб келмоқда.

Аммо, негадир, «Тошсовет 50 йиллиги» кинотеатри ёнидаги боққа бепарволик билан қаралди. Қанча машаққатлар, тер тўкишлар ҳисобига барпо этилган боғ ҳозир аянчли аҳволга тушиб қолди.

Қизиқ, бошқармадаги ўртоқларга нима бўлдийкин? Ёки муваффақиятлар уларнинг бошини айлантириб қўйдимикан?

Худди шундай аҳвол Ҳамза район ободонлаштириш бошқармасида ҳам содир бўляпти. Жарқўрғон кўчасига йўлингиз тушса, қаровсиз қолган боғни кўриб таажубланасиз. Икки гектардан иборат бу жой бир вақтлари Жарқўрғон кўчасидагиларнинг энг яхши маданий ҳордиқ чиқарадиган боғи эди. Нима бўлди-ю, боғ қаровсиз қолди. Натижада, гоҳ боғни сув босиб кетади. Четдан кишилар келиб ичимлик ичиб шишасини қолдириб кетишади. Боғ ифлосланиб кетди. Ариқлар ифлос, дарахтлар оқланмаган, йўлкаларни ўт босиб ётибди. Боғдаги ариқларни тозалаш, тартибга келтириш ҳеч кимнинг хаёлига келмаяпти. Ободонлаштириш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Ҳ. Тошпўлатов ҳамон ваъда билан чекланиб қолмоқда.

Бироқ ваъда билан иш битмайди. Ҳозирги шароит ободонлаштириш бошқармаси раҳбарларидан боғларни сақлаб қолиш учун зудлик билан тегишли чора-тадбирлар кўришни тақозо этади.

Б. ШАРИПОВ,
Д. ҲАҚНАЗАРОВ.

СУРАТДА: «Тошсовет 50 йиллиги» кинотеатри ёнидаги боғда яқиндагина кўм-кўк баргларини силкитиб, дилларни қувнатиб турган ниҳолларнинг ҳозирги кўриниши ана шундай аянчли.

Ю. Бутусов фотоси.

ПЛАНЕТАМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

Тинчлик тарафдорлари Л. И. Брежнев визити якунларини табрикламоқда

КОЛОМБО

Республика кенгашининг бош секретари Л. Арияванcе қуйидагиларни айтди: «Л. И. Брежневнинг яқинда ГФР, АҚШ ва Францияга қилган визитлари жаҳон тарихининг бурилиш нуқтаси бўлиб қолди ва халқаро муносабатларни ривожлантиришнинг тамомила янги истиқболларини очиб берди». Бизнинг халқимиз, деб сўзини давом эттирди у — Совет Иттифоқининг тинчлик программасини изчиллик билан амалга ошираётганлиги зўр эътибор ва самимий хайрихоҳлик билан кузатиб бормоқда. Тинчлик программасини КПСС XXIV съезди белгилаб берган эди ва бу программа КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг шахсан катта иштироки билан амалга оширилмоқда.

Л. Арияванcе ТАСС мухбири билан суҳбатда бундай деди: Совет Иттифоқи Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашга тайёргарлик кўриш жараёнидагина эмас, кенгашнинг ишида ҳам ғоят буюк роль ўйнади. Бу кенгашнинг биринчи босқичи яқинда Хельсинкида ўз ишини тамомлади. Бу кенгаш жуда катта аҳамиятга молик воқеадир. Кенгаш Европа қитъасида кескинликнинг юмшатилишини янада мустаҳкамлаш ва кучайтиришда жуда муҳим босқич бўлиб, Ер куррасида мустаҳкам тинчлик ўрнатишга ёрдам беради. Совет давлатининг зўр қатъият ва сабот-матонат билан қилаётган ишлари ана шу халқаро анжуманни чақириш имкониятини яратиб берди.

ПАРИЖ.

Франциядаги тинчлик ҳаракати ташкилотининг бош секретари Андре Сукьер бундай деди: КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг ГФР, АҚШ ва Францияга қилган визити халқаро кескинликни юмшатиш ва Европа хавфсизлиги ишига жуда катта ҳисса қўшди. Ана шу сафарлардан кейин, деб таъкидлади у, ҳозирги кунда халқаро кескинликни юмшатиш, тинч-тотув яшаш деган тушунчалар миллионларча кишилар назарида, Ер курраси халқлари назарида реал, конкрет мазмун билан тўлатилди.

А. Сукьер ТАСС мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни таъкидлади: Франциядаги тинчлик тарафдорлари Совет Иттифоқининг тинчлик сиёсатини изчиллик билан амалга ошираётганлигига юксак баҳо берадилар. Бу сиёсат тинчликни таъминлаш ва халқаро кескинликни юмшатишнинг муҳим омилидир. СССРнинг ғайрат ва шижоати туфайли Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашни Хельсинкида ўтказиш имконияти туғилди. Бу кенгашнинг қатнашчилари Европани тинчлик қитъасига айлантириш соҳасидаги конкрет тадбирларни муҳокама қилдилар.

ЛОНДОН

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Қўшма Штатларга қилган визити натижаларидан ва, жумладан, Қўшма Штатларда ядро урушининг олдини олиш тўғрисида имзоланган битимдан Англиядаги тинчлик тарафдорлари жуда мамнун бўлишди. «Ядро қуролини тарк этиш ҳаракати» ташкилотининг бош секретари Дик Неттлтон ана шу гапларни айтди.

У ТАСС мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: бу битим бутун инсоният манфаатлари йўлида умумий тинчликни ва хавфсизликни таъминлаш манфаатлари йўлида олға қараб қўйилган катта қадамдир. Биз бу битимни табриклаймиз. Ядро уруши хавфини тамомила бартараф этиш пайти ҳеч қачон ҳозирдагидек яқинлашиб қолмаган эди. Совет Иттифоқининг тинчлик сиёсатини амалга ошириш соҳасидаги ташаббуси натижасида бунга эришилди.

Англия жамоатчилиги, деди Д. Неттлтон, бу битим ядро қуроли синовларини тамомила тўхтатишга ва қуролсизланишга ёрдам беради, деб умид қилмоқда.

Ҳукуматнинг чоралари

САНТЬЯГО. Чили халқ ҳукумати 29 июндаги реакцион исён оқибатларини тугатиш ва мамлакатдаги вазиятни нормаллаштириш юзасидан қатъий чоралар кўрмоқда. Чили ҳарбий судининг алоҳида муҳим ишлар бўйича терговчиси исёнчиларнинг бошлиғи Роберто Супер билан бирга етти ҳарбий хизматчини жавобгарликка тортди.

Маълумки, қонуний ҳукуматга содиқ қўшинлар ва жамоат тартиби кучлари қуролли исённи бостиргач, «Патриа ва Либертад» фашист ташкилотининг бир группа раҳбарлари чет элга қочишди. Шулардан бири — Пабло Родригес Эквадорда сиёсий бошпана сўраб, исёнчиларнинг мақсади С. Альенде бошчилигидаги Чили халқ ҳукуматини ағдариб ташлашдан иборат эди, деб очиқдан — очиқ эътироф қилди. Лейтенант Гассет ва «Патриа ва Либертад»нинг яна бир неча аъзолари Парагвай ва Колумбия элчихоналаридан сиёсий бошпана сўрашди.

Бу орада исённинг писиб қолган бошқа ташкилотчилари ва илҳомчилари реакцион авантюрага алоқадор эканликларини яширишга уринишмоқда. Шу мақсадда реакцион оппозициядаги парламент аъзолари фабрика ва заводларда қонунга хилоф равишда қурол сақланяпти, деган овозларни ўнг матбуот ва радио эшиттиришларда зўр бериб авж тарқатмоқдалар. Улар ҳарбий суд идораларига меҳнаткашлар устидан туҳмат хатлари ёғдирмоқдалар. Шу масъулиятсиз туҳматчилик гапларини тергов қилиш билан шуғулланаётган армия бўлинмалари узоқ вақт синчиклаб излаган билан бирор корхонада «қурол омбори» топиша олмади.

Республика ҳукумати вазиятни нормаллаштириш борасида қатъий чоралар кўриш билан бирга, оппозициянинг мамлакатда конституция режимини қўллаб-қувватлаш, ўз олдида турган проблемаларни конструктив ҳал этиш учун курашаётган вакиллари билан мулоқатда бўлишига тайёрлигини таъкидламоқда.

(ТАСС).

СССР учун кемалар

ПРАГА. Прагадаги «Ческе—Лоденице» кемасозлик корхонасининг коллективи СССРга кемалар етказиб бериш планини муваффақиятли бажармоқда. Техникавий дарё кемалари ишлаб чиқариш учун ихтисослашаётган кемасозлик корхонаси стапелларидан бу йил Совет Иттифоқига 12 та земснаряд ва насос станциялари жўнатилади.

Прага кемасозлик корхонаси коллективининг совет дарёчилари билан самарали ҳамкорлиги 20 йилдан бери давом этмоқда. Шу вақт ичида «Ческе—Лоденице» кемасозлик корхонаси СССРга 240 та земснаряд ва сузиб юрувчи насос станция етказиб берди. Келгуси йили СССРга кемалар етказиб бериш ҳажми учдан бир ҳисса ортади. Беш йилликнинг охирига бориб эса «Ческе —Лоденице» кемасозлик корхонаси Совет Иттифоқига йилига 20 дан ортиқ техникавий кема юборади.

Финляндияга совет газини етказиб бериш ҳақидаги битимга мувофиқ бунёд этилаётган СССР—Финляндия газ қувури қурилишида трубаларни ётқизиш ишлари давом этмоқда.

СУРАТДА: газ қувури учун мўлжалланган трубалар йўлда. Улар қазилган зовурларга мувофиқ олдиндан эгилган.

Прессенс Бильд — ТАСС фотоси.

Шартнома имзоланди

ДАККА. Электр линиялари қуриш учун Бангладешга совет ускуналари юбориш тўғрисида бу ерда шартнома имзоланди. СССР юборадиган ускуналар жами узунлиги 7—8 минг километрга борадиган линияларда электр энергия юборишни амалга оширишга имкон беради. Республика саноатини электр энергия билан таъминлашни яхшилашга, шунингдек, Бангладешдаги 65 минг қишлоқни электрлаштиришни яхшилашга ёрдам беради.

Шартномани Бутуниттифоқ «Энеергомашэкспорт» бирлашмаси билан Бангладеш «Энергетикани ривожлантириш ташкилоти»нинг вакиллари имзоладилар.

ГАИТИ ОЧЛИК ИСКАНЖАСИДА

Гаитида озиқ-овқат танглиги бошланди. Орол аҳолисининг асосий озиқ-овқати бўлган гуруч, лўя, жўхорини тўқсон процент гаитилик оила энди харид қилолмай қолди.

Мамлакат бошига тушган бу кулфат аллақачондан буён яқинлашиб келарди. Мамлакат президенти катта Дювалье бу кулфатнинг рўй бериши учун шарт-шароит яратиб қўйганди. Унинг мерос бўйича «умрлик президент» бўлиб қолган 20 яшар ўғли Жан—Клод отасининг «иши»ни охирига етказди.

Ҳозирги ғўр ҳоким вафот қилган диктатор сингари мамлакатнинг табиий бойликларини ўнг ва сўлга сотяпти. Нефть, боксит, мис ва ҳатто Американинг «Дюпон Карибиэн» компаниясига юз йилга ижарага берилган бутун бир Тортуга ороли шу тариқа пулланди. Соҳил бўйидаги энг ҳосилдор кенг ер майдонларининг тақдири ҳам шундай бўлди. Ҳолбуки бу районлар анъана бўйича оролнинг ҳамма аҳолисига озиқ-овқат етказиб турарди.

Соҳил бўйидаги ерларнинг янги хўжайинлари бўлиб олган чет эл компаниялари ва маҳаллий йирик буржуазия Гаитининг қашшоқ ички бозорига умид боғлаш истиқболсиз эканлигини англаб бу ерларни фақат «бой мамлакатлар»гагина экспорт қилишга мўлжалланган экинлар экиладиган плантацияларга айлантирдилар.

Аҳоли учун озиқ-овқат маҳсулотларини асосий етказиб берувчи майда фермерлар мамлакатнинг қурғоқ районларига сурилди. Натижада қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши инқирозга юз тутди.

Яқинда долларнинг танглликка учраши Гаити хўжалигининг мазкур тармоғига ҳал қилувчи зарба берди. Арзимас даромад билан турмуш таннархининг ўсиши ўртасида пайдо бўлган узилиш зўрға учинчи учига етказиб келган майда фермерларни вайрон қилди. Улардан кўплари ўз ер участкаларини судхўрларга сотишга мажбур бўлди, бошқалари эса ерларини ташлаб шаҳарга келди ва ишсизлар армияси сафига қўшилди.

Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг кескин камайиши ҳозирги озиқ-овқат танглигига олиб келди. Озиқ-овқат маҳсулотларининг нархи ҳалокатли даражада ошди. Бундан «қора бозор»нинг олиб сотарлари дарҳол фойдаланишди.

Бироқ ҳозирги танглик вазияти Гаити ҳукмронларини ташвишга солмаяпти: маъмурлар шу кунгача минглаб гаитиликлар олдида пайдо бўлган очликдан ўлиш хавфини тугатиш учун бирон гурд пул сарфлаганлари йўқ.

М. САПРИКИН,
(АПН).

Шарқ юлдузи

ИЮЛЬ СОНИДА

«Шарқ юлдузи» журналининг навбатдаги, июль сони босмадан чиқди. У Комил Яшиннинг «Инқилоб тонги» пьесаси билан очилади. Шеърият мухлислари бу сонда Сайёр, С. Зуннунова, М. Жалил, М. Бобоев, Ҳ. Азимов, Холисларнинг янги шеърлари билан танишадилар.

С. Бородиннинг «Йилдирим Боязид» романидан боблар ҳам шу сонда берилган В. Маяковский туғилган куннинг 80 йиллиги муносабати билан шоирнинг «Мен ўзим» автобиографик асари, Ҳ. Шариповнинг В. Маяковский ҳақидаги мақоласи чоп этилган.

«Жаҳон классик адабиётидан» рубрикаси остида Бедил рубоийлари, Г. Лонгфеллонинг «Гайавата ҳақида қўшиқ» асари билан танишиш мумкин.

Журналнинг «Публицистика», «Очерклар», «Юбилярларимиз», «Санъат», «Танқид ва адабиётшунослик», «Тақризлар» бўлимларида ҳам хилма-хил, қизиқарли материаллар бор.

Саида ЗУННУНОВА

Боғ кўча

Нечун бу боғ кўчага мен шунча мафтун,
Ҳатто юрагимда шабада эсар.
Чинорга чирмашган қайроқи узум,
Ариқ бўйидаги камтар гулсафсар.
Нигоҳимни қўйиб юбормас нега!
Нечун вужудимда кезади ҳайрат!
Ҳориган елкасин тираб деворга,
Мудраган жийда ҳам кўзимга санъат.
Арғимчоқ солланар, ғийқиллар дарахт,
Онанинг пинҳоний инграшисимон.
Нега хаёллардан мен гоҳи карахт,
Ҳатто бўлакчадек бу ерда осмон.
Шуълаларни босиб кенг асфальт йўлда
Шамолдек ғувиллаб учганда неча,
Кичик тош тушгандек каттакон кўлга,
Ёддан чиқибмиди ўтмишим, кечам.
Нечун юрагимда бунчалик ҳислар,
Ларзага солади ажиб бир туйғу.
Тўғри, булар ўтмиш, кечаги излар,
Аммо, болалигим, ёшлигим ҳам бу.

Маъруф ЖАЛИЛ

Дўстлигим

Юзимни оқ қилган сенсан, дўстлигим,
Кўнглимни боғ қилган сенсан, дўстлигим,
Осмоним, қуёшим, Ватаним бўлиб,
Кўксимни тоғ қилган сенсан, дўстлигим.
Ўтганлар руҳини этмай безовта.
Яхши ният билан экиб бир новда,
Гоҳи куним ўтса бекорчи довда,
Ишни ярок қилган сенсан, дўстлигим.
Чорраҳа бурчида тўхтаб қолганда,
Ҳар томон жовдираб назар солганда,
Қайси йўл тўғри деб ўйга толганда,
Қалбин чироқ қилган сенсан, дўстлигим.
Фашистлар юртимга тортганда ясоқ,
Сен йўлда юксалиб худди жонли тоғ,
Жангда қилич солиб, душманни бир ёқ,
Мени бир ёқ қилган сенсан, дўстлигим.
Яшнатиб қақраган саҳро, чўлларни,
Яқин йўл-ла боғлаб узоқ элларни,
Бир ўзанга солиб турли йўлларни,
Қардош, иноқ қилган сенсан, дўстлигим.
Бу боқий дунёда боқий икки ҳис,
Ҳаёт билан ўлим туриб юзма-юз,
Мудом бир-бирига қилса тажовуз,
Ҳушёр сўроқ қилган сенсан, дўстлигим.
Ер торлик қилмайди ғарчи яшашга,
Аммо туғилгандир инсон курашга,
Илму идрок билан чиқиб қуёшга,
Умрин сабоқ қилган сенсан, дўстлигим.
Камол топ, яшна, эй, дўстлик диёри,
Даврлар фаслининг сўлим баҳори,
Дўстликдир Маъруфнинг севган шиори,
Кўксимни тоғ қилган сенсан, дўстлигим.

Комил ЯШИН

Инқилоб тонги

(Бухоро)

(ДРАМАДАН ПАРЧА)

Томоша залидаги чироқлар бирин-кетин сўнади. Прожектор саҳна олдида турган йигит-қизга тушади. Булар замондошларимиз. Жимлик. Ниҳоят йигит тилга киради.

ЙИГИТ. Биз сизларга отабоболаримиз ҳақида ҳикоя қилмоқчимиз.

ҚИЗ. Аяжонларимиз, бибижонларимиз ҳақида...

ЙИГИТ. Инқилобчилар ҳақида...

ҚИЗ. Халқ бахти деб ўзларини ўтга -чўққа урганлар ҳақида...

ЙИГИТ. Халқ манфаати учун ўз манфаатидан воз кечишга қурби ва иродалари етганлар ҳақида.

ҚИЗ. Софлик ва аҳдида қойимлик ҳақида.

ЙИГИТ. Шафқат, мурувват ва эътиқод ҳақида.

ҚИЗ. Бидъат, хурофотга нафрат ҳақида...

ЙИГИТ.. Фикру ўйлар ҳақида...

ҚИЗ. Ишқу муҳаббат ҳақида.

ЙИГИТ. Биз сизларга шундай бир инсон тўғрисида ҳикоя қилмоқчимизки, унинг исми шарифи...

Қоронғиликдан кимдир чиқиб келади. У навқирон. Эгнида Бухоро беқасамидан чопон, ичида кўк мовутдан камзул, бошида афғоний сурмаранг шоҳи салла, шахдам юриб бориб, йигит билан қизнинг ўртасида тўхтайди.

ҚИЗ. Таржимаи ҳолингиз?

ФОЗИЛХЎЖА. 1896 йилда Бухорода туғилганман, отам миллионер савдогар, онам — камбағал деҳқон оиласидан, мактабни тугатдим, ўн бир ёшимда отам мени Москвага олиб кетди. Беш йил Москвада рус муаллимларидан сабоқ олдим. 1913 йилда жадидчилик ҳаракатига қўшилдим. 17-йилда яширин ёш бухороликлар партияси Марказий Комитетига қабул қилиндим.

ЙИГИТ. Бухоро 1917 йил...

ҚИЗ. У, ўшанда йигирма ёшда эди... (Йигит билан қиз ўтган кунларга жой бўшатиб бергандай, қоронғиликка сингиб кетишади).

ФОЗИЛХЎЖА. (секин ва ўйчан). Бухоро.

Сукунатни бош муаззиннинг азони бузади. Қоронғиликда кўҳна шаҳарнинг тархи элас-элас кўринади. Шаҳар деворига қуёш тушади... Қуёш нури катта минор чўққисида, мадраса ва мачитларнинг кўк гумбазларида ўйнайди. Фозилхўжа уйғонаётган шаҳарнинг ғала-ғовурига қулоқ солаётгандек, бирмунча вақт хаёлчан жим туради.

ФОЗИЛХЎЖА. Бухоро... Мағрибдан Машриққача, Чинмочиндан Қора қурумгача шуҳрати кетган ўн бир қопқали азим шаҳрим! Гоҳ обод бўлдинг, гоҳ вайрон, гоҳ йиқилдинг, гоҳ тикландинг. Гоҳо яшнадинг, гоҳ кул бўлдинг... Устингдан от ўйнатдилар Кайхисрав, Доро, Искандар, Қутайба, Чингиз сингари босқинчи жаҳонгирлар... Она бағрингдан оқ сут эмиб камол топдилар Широқ, Тўмарис, Спитамен, Муқанна, Торобий каби шер юраклар. Рудакий, Дақиқий, Табарий сингари шоирлар, кимёгар, меъмор муаррих, файласуф, мунажжим, муҳандислар. Бироқ икки юз эллик мадрасангда дунёвий илмларни қатоғон қилган тескаричи диндорлар, амирлар ўз манфаатларини кўзлаб хурофот, бидъатга зўр бердилар. Сен мана энди жаҳон тараққиётидан орқада қолдинг...

Бухоро... ҳам гўзал, ҳам бефайзу футуҳ исқирт шаҳрим... Бойлик... парра-шарра сарфлар, қашшоқлик, муҳтожлик... кимхоб кундал... жулдур чопон... Амирнинг мустабид усулдаги маҳкамаси... Бесавод, мазлум халқ... Машъум арк, ошхона, регхона. Жабру зулм, талон-тарож... Бухоройи шариф. Менинг Бухором...

Уйғонаётган шаҳарнинг шовқин-суронида тўсатдан бир аёлнинг аччиқ фарёди қулоққа чалинди. Қўлида дастаси бақам қамчи, эгнида кулуча шалвор, белида тўппонча Довул юзбоши ва Савлатбой кирадилар.

САВЛАТБОЙ. Довул юзбоши, ҳайда бу ипринди-сиприндиларни! (Довул бир қанча навкарлар ёрдамида қўлларига кишан урилган чол-кампир, эркак-аёл, қиз-жувонларни ҳайдаб киради).

ШОКАЛОН. Шафқат қилинг, гуноҳим нима? Нега урасиз?!

ДОВУЛ ЮЗБОШИ. Бос, бос, ярамаслар!

ФОЗИЛХЎЖА (олдинга чиқиб) Нима гап?

САВЛАТБОЙ (таниб) Э, Эшонжон, ўзларимилар, ассалому алайкум, кўпдан бери камнамо эдилар... Бухоройи шарифга хуш келибдилар.

ФОЗИЛХЎЖА. Булар кимлар?

САВЛАТБОЙ. Сўраманг, таъбингиз хуфтон бўлади. Қишлоқилар... азизим...

ФОЗИЛХЎЖА. Гуноҳлари?

САВЛАТБОЙ. Солиқларни тўламай қоракашлик қилишяпти.

ШОКАЛОН. Бу қандай таадди?! Биздек фақиру бенаволарга мунча зулм қиласиз? Хирож дедингиз бердик, қўнарға дедингиз бердик. Ўн ботмон ҳосилдан тўрт ботмони амирга дедингиз бердик. Абгор бўлиб, кунимиз гадойчиликка қолди-ку! Устингиздан жаноб олийларига арз қиламиз!

ДОВУЛ ЮЗБОШИ. Тилингни тий, аблаҳ! (Қамчи солади).

САВЛАТБОЙ. Нобакор чол! Нега қарзингни узмайсан?!

ШОКАЛОН. Узганман. Энди берадиган ҳеч нимамиз йўқ!

ФОЗИЛХЎЖА. Хашак ёқиб ўтиргандан ўтин сўраяпсизми, бой?

ШОКАЛОН. Бойнинг ҳам қарзини узганман, тақсир!

САВЛАТБОЙ. Ёлғон айтасан имонсиз!

ФОЗИЛХЎЖА. Қарзи қанча, бой?

САВЛАТБОЙ. Юз танга... Бу баджаҳл тожик на зиндон, на регхона на жаллод пичоғидан тап тортади-я! Тўлайсанми?!

ШОКАЛОН. Менда лоҳовла ҳам йўқ!

САВЛАТБОЙ. Уэр, Эшонжон..., Ҳайда, Довул юзбоши!

Қамчилар ишга тушади, аёллар чуввос солишади, Нисо дод солиб ўзини Фозилхўжанинг оёғига ташлайди.

НИСО. Додимга етинг, қутқаринг, тақсир! Балойингизни олай...

ДОВУЛ ЮЗБОШИ. Қайт, қайт орқангга, пасткаш! (Ясовуллар Нисонинг сочидан тортиб судрашади).

ШОКАЛОН. Қизимга тегманг! Э-э худо, қизимни ўлдиришади булар.

Қаердандир пайдо бўлган Ботир ўқдек отилиб ўзини тўдага уради, у ясовуллар қўлидан Нисони юлиб олмоқчи бўлади.

БОТИР. Қизга тегманг, қўл тортинг, аблаҳлар! (Ясовуллар Ботирни маҳкам тутишади).

САВЛАТБОЙ. Ҳи-ҳи-ҳи... Ҳимоячи етиб келибдиларда... Хипча қизга ишқим тушган дегин. Биласанмики, шариатда ишқ-ўйнаш ҳаром! Мулойим супургидек бел боғлаб турадиган ҳалол, дўлвор йигит эдинг, кўриб турибман айнибсан, сен гадойга хоннинг қизи тегаман деб қирқ кокилини санаб, сепини ортиб турибди. Югур... Лекин бу қизга ёндошма! Бўлмаса ўттиз икки тишингни бўғзингга юбораман!

БОТИР. Тирик товонлар! Моли мардумхўрлар!

ФОЗИЛХЎЖА. Бу манглайи шўр қизга раҳмингиз келсин бой, мана қариянинг қарзи, олинг! (Пул чўзади).

САВЛАТБОЙ. Ўзингизни қийнамаг, Эшонжон... Ўлса битта ошхўр-жомадароз кам-да! Ҳай, сизники табаррук... Ҳурматингиз учун. (Пулни олиб хинжирга уради). Довулбек, қарияни озод қилинг!

ФОЗИЛХЎЖА. Қизини ҳам.

САВЛАТБОЙ. И-ў-ҳ, Эшонжон, унга бир қарангa... Йиғлаши ҳам чиройлия... Шаҳло кўзлар... Қаддиқомат, бай-бай.. Наҳотки амир шундай қизнинг васлига етмаса.

НИСО. (аёллар орасидан яна отилиб чиқмоқчи бўлади) Отажон! Қутқаринг мени, отажон!

ШОКАЛОН. Қизим!

БОТИР. Қизни қўйворинг!

САВЛАТБОЙ. Бу пари сенинг тенгинг эмас. Бу жанобп олийларига беғараз пешкаш бўлади. Йўқол!

ШОКАЛОН. Худонинг ғазабига дучор бўл!

САВЛАТБОЙ. Озод бўлдинг, Фозилхўжага қуллуқ қил, обхонада ириб-чириб кетардинг, дўзахи! Ҳайда буларни! (Фозилхўжага меҳру ишонч кўрсатган бўлиб). Сизга муҳтарам Фозилхўжа, бир жўяли маслаҳатим бор: бу ишларга аралашманг, Ҳа... бу шариат ўгурлар исёнкор, амир салтанатидан норози кишилар! Ҳайданг! Довул юзбоши!

ДОВУЛ ЮЗБОШИ. Даҳвоши, ҳайда!

САЙЁР

„МЕНИНГ РОССИЯМ“ КИТОБИДАН

АПРЕЛЬ

1. Осмонни...

Мени қучар эди осмондай далам,
Даламда яйрардим,
учиб юрардим,
Осмон деган чоқда поёнсиз олам.
Ва мармар уфқлар ҳуснин кўрардим.
Кўкка термуламан,
Сокин, озода
Мовий тикликларда нигоҳим эрир.
Энди учиб юрар одам фазода,
Далада кезгандай хотиржам ҳозир.
Инсон тафаккури фазолардан кенг,
Осмон қучар эди аммо инсонни.
Инсоннинг қучоғи осмонларга тенг,
Инсон қучмоқдадир энди осмонни.

2. Йўлдош...

Аввал «Йўлдош» чиқди кўк
гумбазига,
Варрак учиргандек роса қувондик.
Кўкка тикиламиз биз ёппасига.
Йўлдош сайёрани худди қувгандек.
Йўлдош куррамизга бўлиб парвона,
Унга йўлдош бўлиб айланар эди.
Фазога юксалди инсон мардона,
Инсон бу йўлдошга йўлдошдир энди.

ЮБИЛЯРЛАРИМИЗ

Маҳмуд Тўлқин 60 ёшда

Маҳмуд Тўлқин ўзининг «Тантана», «Чин севги», «Қувонч» номли қатор шеърий китоблари билан китобхонларга яхши таниш. «Икки тўй», «Чин севги», «Касбдошлар қиссаси» номли достон ва балладалари, «Инқилоб кашшофлари» очерклар тўплами ҳам унинг қаламига мансубдир.

Шоир Тожикистонда яшаб, қардош тожик шоирлари асарларини ўзбек тилига таржима этишда ҳам самарали иш қилмоқда.

Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси, журналист Маҳмуд Тўлқинни кўп минг сонли журналхонлар номидан 60 ёшга тўлиши билан чин юракдан қутлаймиз, унга ижодий парвозлар ва сиҳат-саломатлик тилаймиз.

Қуйида шоирнинг янги шеърларидан эълон қиламиз.

Бир садо

Мен тонгни қаршилайман қушлардан ҳам олдинроқ,
Янги кун туғилади сутга чайилгандай оқ.
Кумуш нурга чулғанар ўлкамнинг далалари,
Юрагимда ҳарорат кучаяр борган сари.
Бир қисм тупроқ олиб майдалайман кафтимда,
Элимнинг ризқ-рўзи заррасида намоён.
Туйғуларим тафтидан кўкарар ранг-баранг гул,
Муҳаббатим тафтидан бунёд бўлади бўстон.
Ғир-ғир эсиб шабада гаплашар боғлар билан,
Мазмун теради ундан кимнинг тушса назари.
Қулоғимга чалинар шунда бир садо кескин:
«Эй Тўлқин, қани шеър ёз, даладан кетмай нари!».

Муҳаббат

Муҳаббат, сен билан ошно тутинганнинг баҳори бор,
Жаҳон боғида боғбонлик қилишдек ифтихори бор.
Муҳаббат, сен бу оламда умрбоқий ҳаёт тожи,
Сени эъзозлаганларга башарнинг эътибори бор.
Муҳаббат сен кўнгилларда гўзалликнинг асил ганжи,
Сенга гулдаста меҳримнинг кўзим сочган шарори бор.
Муҳаббат, сен — Ватан, ёру биродарлар қанотисан,
Бу Тўлқиннинг дилида ҳам вафо расми, шиори бор.

Душанбе.

БЕДИЛ РУБОИЙЛАРИ

Бу бир денгиз, иши бизларни бўғмоқ,
Тиғу шамширингга ишонма мутлоқ.
Ҳар тўлқин митиқом камони бунда,
Ундаги ҳар балиқ ўқ тўла садоқ.

* * *

Ишрат тузоғидир шиша касофат,
Кул-кули етказар пайғоми ишрат,
Маҳмурлик юлдузи — ҳар бир томчиси,
Ҳар мавжи пиёла манглайида хат.

* * *

Бетамиз бўлади дарди йўқ одам,
Ундайга ўлимдан ўзга таъсир кам.
Соч ва тирноқларга қараб ибрат ол:
Қон йўқ жойда йўқдир ҳис ҳам туйғу ҳам.

Ш. Шомуҳамедов таржимаси.

С. БОРОДИН

Йилдирим Боязид

(РОМАНДАН ПАРЧА)

Бир куни кечқурун, қароргоҳ тинчиб, гулханлар сўнган пайтда Темур ҳеч кимга билдирмай Мутаҳҳартанни ҳузурига чақиртирди.

Ўтовнинг ичи нимқоронғи, биттагина шам ёниб турарди. Мутаҳҳартан Темурни кўрмаса ҳам, унинг қаерда ўтирганини ички бир ҳис билан сезди. Шам шуъласи фақат йилт-йилт қилиб турган нақшинкор шамдонни ёритар эди. Темурнинг силлиқ юзи, унинг қизилга бўялган соқоли ҳам йилтирар эди. Бошидаги қизил тақясининг ҳошияси зар билан тикилган эди.

Темур кечаси бошига шундай юмшоқ тақя, эгнига оддий матодан тикилган кўйлак устидан пахталик чопон кийиб олар эди. Агар ётиш олдидан ипак кўйлагини ечиб ташламаса, бадани қичишар, сирқираб оғрирди. Юмшоқ пахталик чопонда чарм ёстиққа суяниб қимир этмай ўтирган Темур меҳмонга ёноқлари чиқиқ юзини ўгириб қаради. Саломга алик олиб, у билан сўрашгандан кейин:

— Менга Султон Боязид тўғрисида билганларингни сўзлаб бера оласанми? — деб сўради.

— Унинг тўғрисида ҳар хил гапларни эшитганман, лекин ўзини ҳам кўрганман.

— Ана шуларни гапириб бер.

— Нимадан бошласам экан?

— Эшитишимизга қараганда, уни қозига чақиртирган эмишлар. У қозидан шариатга мувофиқ ҳукм чиқаришни талаб этганмиш.

— Халқ олдида ўйин қиляпти-да.

— Ўйин?

— Шундай ҳодиса ҳам бўлган эди: у саксонта қозини порахўрликда, ношаръий ҳукм чиқаришда айблаб, ҳаммасини бир чодирга қаматди ва ўт қўйиб юборишни буюрди. Порахўрларга бундай жазо берсам, халқ хурсанд бўлади, деб ўйлаган-да. Аммо раҳмдил мусулмонлар чодирларга ўт қўймоқчи бўлган навкарларни қайдаб юбориб, Боязиднинг оёғига йиқилиб дедилар: «Уларни бундай қийнаб ўлдирма. Ўзинг шариат ҳукмини бузмаяпсанми? Уялмасдан асир тушган болалар билан ишрат қиласан! Зиёфатларда ялангоч гўзалларни ўйнатасан. Халқ ҳаммасини кўриб турибди. Хато қилган қозиларга раҳм қил».

Темур ҳайрон бўлиб:

— Қўрқмасдан шу гапларни айтибдилар-да, — деди.

— Ҳа, аммо Боязид тишини тишига қўйибди, Сиёсат учун қозиларни ушлаб турибди. Улар ўлимдан қўрқиб, мулойим супурги бўлиб қолганларида қўйиб юборибди. Халқ шовқин-сурон кўтариб адолатли, марҳаматли бўлгани учун султонга миннатдорчилик билдирибди, қозилар эса раҳмдил султонга жонларини фидо қилишга тайёр бўлибдилар.

— У адолатлига ўхшайди, — деб қўйди Темур.

— Ўзингиз кўриб турибсиз.

— Нега сен ундан юз ўгириб, менинг байроғим остига келдинг?

— Ёлғиз мен эмас, бир талай беклар шундай қилди. Боязид бекларга қараб: «Агар сиздан муносиброқ, сиздан кўпроқ бож-хирож тўлайдиган, ўз навкарлари билан менга хизмат қиладиган одам топилса, вилоятларингизни ўшаларга олиб бераман», деди. Баъзи беклар сабр-тоқат билан унга таъзим қилсалар-да, ичларида гижиниб юрадилар. Боязид икки юз йил илгаригидек салжуқийлар салтанатини тикламоқчи эканини кўриб турадилар. У шундай салтанат эгаси бўлишини истаганини яширмайди ҳам. Сивасни босиб олди. Ҳозир Арзинжон ва Арзрумга кўз олайтиряпти. Диёрбакрга қўл чўзяпти. Биринчи келишингизда у ерга уйғурларни жойлаштирган эдингиз-ну. Сиз у ерда жанг билан қўлга киритган ерларни ўзиники деб ҳисоблайди.

— Менинг еримни ўзиники деб ҳисоблайди?

— Э, улуғ амир! Бу менинг сўзим эмас, унинг беҳаёлик билан айтган...

— Сен қўрқма, агар ўша бекларни ўз томонимизга оғдирсак қандай бўларкин?

— Баъзилар сизнинг туғингиз остига келади, кўплари эҳтиёт бўлади.

— Нега ундай?

— Сиз келиб кетасиз. Боязид қолади. Шундай бўлгандан кейин у билан душманлашгандан кўра, унга хизмат қилган яхши.

— Улар мени кетади деб ўйлашадими?

— Нима учун сиз бу ерда қолишингиз керак? Бир марта бу ерга келиб, шаҳарни забт этиб, зафар қозондингиз, ўлжа олиб, қайтиб кетдингиз. Янги ўлжалар олиш учун Ҳиндистонга йўл олдингиз. Улар, яна жанг-жадал қиладию, қайтиб кетади, деб ўйладилар. Мени афв этинг, амир, бу менинг сўзларим эмас, Улар мамлуклар султони Барқуқнинг гапларини эсларида олиб қолганлар. У: «Темур — чўл шамоли, ғувуллаб келиб, боғларни пайхон қилади, деворларни бузади-ю, яна ғувуллаганича елиб кетади. Боязид шу ерда қолади, унинг борадиган жойи йўқ, у шу ерда ўз подшолигини кенгайтирмоқчи, у биз учун хавфлироқ», деган эди.

— Барқуқ билан Боязиднинг ораларидан қил ўтмасдику.

— Барқуқ тириклигида Боязид ундан қўрқарди. Улар сизга бир лақаб қўйишган эди, айтишга тилим бормай турибди.

— Қўрқма, айтавер, ахир у сенинг сўзинг эмас-ку.

— Сизга, саҳро тулкиси, деб лақаб қўйишган эди. Сиз Ҳиндистонга кетганингизда Барқуқ кулиб: «Чўлоқ тулки Ҳиндистонга қочиб кетди», деган эди.

— Агар Ҳиндистонда мажусийлар дини исломга қарши исён кўтармаганларида мен у ерга қадам босмас эдим, балки Барқуқдан Мисрни тортиб олиб, саҳро тулкисидек, томоғини ғажиб ташлаган бўлар эдим. У менинг элчимни ўлдирган эди-ку!

— Барқуқни шундай қилсангиз, биз сизни қораламас эдик.

— Улгуролмадим-да, Барқуқ ўлиб қолди.

— Сафарда ўлди. Оғули сув ичиб ўлди.

— Ким берибди уни?

— Ҳеч ким билмайди.

— Эҳтимол...

Навкарлар бир неча шамдон олиб кирдилар. Шам ёғининг ҳиди ҳамма ёқни босиб кетди.

Мутаҳҳартан ўтов орқасида отлар пишқириб тепинаётгани, юганлари шиқирлаётганини эшитиб, Темурнинг амри билан унга от олиб келганликларини пайқади. Аммо Темур суҳбат чўзилиб кетишини олдиндан билмаган эди. У Мутаҳҳартанни қўйиб юбормай, ўзи истило этган ерларнинг эгалари тўғрисида унга кетма-кет саволлар берарди.

Мутаҳҳартан ташқарига чиққач, унинг олдига кумуш юган урилган бўз от олиб келдилар. Соҳибқирон билан узоқ суҳбат қилгани учун унга от инъом қилганликларини уйғур англади.

Ўтовнинг устини қоплаган оғир наматнинг четини кўтариб қўйдилар. Ўтовга чўл шамоли ғувуллаб кириб шамларни ўчирди, ис босган оғир ҳавони тозалади.

Совуқдан Темур енгил тортди, аммо уйқуси келмас эди. Ғазабдан бўзариб:

— Саҳро тулкиси эмиш, — деб ғудранарди.

Кўзларини қисиб, саҳро бўйлаб қочиб кетаётган чўлоқ тулкини кўз олдига келтирди.

Энди унинг уйқуси ўчиб кетган эди. Уринда ётар экан, яқин кунларда катта қурултойда ўз саркардалари билан учрашуви тўғрисида ўйлай бошлади.

Машраб БОБОЕВ

БАҲОР КАЙФИЯТИ

Баҳор жуда уддабурро,
Саранжому саришта.
Билмагани йўқдир асло,
Қўли гулдир ҳар ишда.
Гўё унинг синфи олам,
У эса навбатчи қиз.
Роса ювар ёмғир билан
Ва қуритар ўша кез.
Осмон гўё синфхонаси
Эркалатиб суяди.
Камалакдан лента ясаб
Унга тақиб қўяди.
У музларнинг тагларида
Бойчечаклар ундирар.
Ариқларнинг лабларига
Ялпизларни қўндирар.
У келинлик либосини
Ҳадя этар боғларга.
Юракларнинг ғуборини
Олиб кетар тоғларга.
Кўкка қараб олиб қочар
Болаларнинг варрагин,
Варрак қилиб ҳаволатар
Успиринннинг юрагин.
Баҳор шундай уддабурро.
Саранжом ва саришта.
Билмагани йўқдир асло,
Қўли гулдир ҳар ишда.
У бир наъра тортса агар,
Титраб кетар замин ҳам.
Кўкни тилка-тилка этар,
Кўзидаги чақин ҳам.
Кўз юмади бор нарсадан,
Нафратин ўқ қилади.
Нимаики бунёд этган —
Бир зумда йўқ қилади.
Баҳор шундай Саҳий
танти,
Серҷилва, сернашида.
Аммо қаҳри... ғоят
қаттиқ,
Тега кўрманг ғашига!

Шаҳримиздаги Охунбобоев номли маданият уйида ташкил қилинган бичиш-тикиш тўгараги ҳамиша гавжум. Бу ерда кўплаб қизлар чеварлик сирларини ўрганишмоқда.
СУРАТДА: ўқитувчи М. Алиева навбатдаги машғулотни ўтказяпти.
И. Шонногомов фотоси.

ҚАДИМГИ МИНОРАЛАР ҚИЁФАСИ ТИКЛАНДИ

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси механика ва иншоотларнинг зилзилага бардош бериши институтининг экспедицияси Самарқанд, Бухоро, Хивага жўнаб кетди. Экспедициянинг вазифаси бир қанча меъморий ёдгорликларнинг пишиқлик характеристикаларини аниқлаш, уларни мустаҳкамлаш чораларини кўришдан иборат.

Экспедиция программасини меъморлар айтиб беришди. Архитектор А. Асанов («Ташгипрогор») Ўрта Осиё территориясида турли вақтларда қурилган минораларнинг бир қанча умумий конструктив хусусиятларини аниқлади. У шу хусусиятларга асосланиб, биноларнинг йўқолган қисмларини «чизиб кўрсатди». XI асрда қурилган Ўзгент минораси (Қирғизистон), Жарқўрғон минораси (XII аср), Бибихоним масжидининг шимоли-ғарбий минораси (XV аср) ва қадимги меъморчиликнинг бошқа миноралари қиёфаси шу тахлитда тикланди. Ўлчовлар иншоотларнинг дастлабки бўйи ва вазнини, улар мўлжалланган зўриқиш юкини аниқлашга имкон берди.

Архитектор А. Асанов шу метод билан Афғонистондаги Жом қишлоғининг масжиди қиёфасини тиклади. Бу масжиднинг дастлабки бўйи 70,2 метрга баравар — бинонинг сақланиб қолган қисмидан қарийб 8 метр баланд эканлиги аниқланди.

(ЎзТАГ).

Спорт

„ЮНОСТЬ" КУБОГИ УЧУН

ВЛКСМ Марказий Комитетининг соврини — «Юность» кубоги учун ярим финал турнирлар ниҳоясига етди. Ўзбекистон терма командаси ўз группасидаги учрашувларда бирор марта ҳам мағлубиятга учрагани йўқ. Уч учрашувда ғалаба қозониб, икки ўйинни дуранг натижа билан якунлаган ёш футболчиларимиз ўз группаларида биринчи ўринни эгаллаб, кубок учун финал мусобақаларда қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритдилар. Шу группадан Ленинград терма командаси ҳам финалга йўлланма олди.

МУСОБАҚАЛАР ХРОНИКАСИ

Ногинск шаҳрида трекда велосипед спорти бўйича СССР Қуролли Кучларининг шахсий-команда чемпионати ниҳоясига етди. Мазкур мусобақаларда тошкентлик армиячилар С. Медведев ва Г. Крюченко пешқадам кетидан қувишда икки марта бронза медалига сазовор бўлишди. Улар 25 ва 50 километр масофалардаги пойгада учинчи ўринни эгаллашди.

Сочида қизлар ўртасида волейбол бўйича «Динамо» спорт жамияти Марказий Советининг биринчилиги бўлиб ўтди. Фақат бир марта мағлубиятга учраган. Воронеж волейболчиларига ютқазиб қўйган Тошкент динамочилари иккинчи ўринни эгаллашди.

Могилёв шаҳрида «Буревестник» студентлар кўнгилли спорт жамияти Марказий Советининг қўл тўпи бўйича чемпионати тугади. Ўзбекистон Давлат физкультура институтининг эркаклар командаси чемпионатни мағлубиятсиз ўтказиб, биринчи ўринни эгаллади.

Украина пойтахтида «Буревестник» студентлар кўнгилли спорт жамияти Марказий Советининг шахсий-команда биринчилиги учун қизлар ва ўсмирлар ўртасида енгил атлетика мусобақалари бўлиб ўтди. Республикамиз вакиллари бешинчи ўрин билан чекланишди.

Шингил маслаҳатлар

◆ Гиламдаги ёғ доғини бўр ёки тальк билан тозалаш осон. Бўр устига хитой ёки қоғоз қўйиб, дазмолни илиқ ҳолда урилади. Қоғоз ёғ доғини сўриб олиши билан, яна тоза қоғоз қўйилади, бу бир неча марта такрорланса, гиламда ёғ доғидан асар ҳам қолмайди.

◆ Қизил дарахтдан ясалган мебелнинг рангини очмоқчи, доғ ва кирларини кетказмоқчи бўлсангиз, уни қариқиз (репейник) мойи сингдирилган майин латта билан артинг.

◆ Пианино нам жойда турса, болтлари занглайди, болғачалари ўзига нам тортади ва торга урилганда бўғиқ овоз чиқаради. Болғачаларнинг бундай нуқсонини кейин тузатиб бўлмайди. Нам таъсиридан пианинонинг сирти ҳам хира тортади. Шунинг учун уни печка, радиатор олдига, эшик ва тез-тез очиб туриладиган деразаларга яқин қўймаслик керак.

◆ Пойафзалларни, айниқса, рангли пойафзалларни полиэтилен пакетларда сақласангиз, сифати бузилмай туради.

◆ Яхши кўрган китобингизга сиёх тўкилиб кетса, уни 10 процентли водород пероксид билан ҳўлланг, кейин икки варақ босма қоғоз орасига олиб, қуритинг. Китобдаги бармоқ изларига салгина совун суриб, тоза ҳўл латта билан артиш лозим.

◆ Бронза қандил ва лампаларни ювгач, новшадил спирти томизилган тиш порошоги билан тозаласангиз, яхши ярқиллайди.

● *Осиё ва Африка ёзувчилари Олмаота конференцияси олдидан*

Р. ТАГОР.

Бибха соҳили

[РОМАНДАН ПАРЧА]

Шурома эрининг пинжига кирди. Шаҳзода ёнида бўлса, у ҳеч нарсадан қўрқмасди. У эрининг кўзларига тикилиб қолди, шу онда унинг кўзлари: «Ҳаётда сендан ўзга ҳеч кимим йўқ. Сен учун ҳар қандай қурбонларга ҳозирман», деяётгандай бўларди.

Болалик чоғидан отаси жирканиб юрган Удоядитто сас-садосиз кечаларда ўзининг илгариги турмуши ҳақида Шуромага гапириб беришни севарди.

— Бу бемаъни ҳаракатларнинг охири бормикин, Шурома? Сарой аёнларининг менга қарашларида, афсус, аттанг маънолари бор, ичкарида эса, менинг онам сенга дакки беришдан бўшамайди. Ҳатто жориялар ҳам сенга муносиб иззат-ҳурматда бўлишмайди. Мен-ку, лом-мим демай ҳаммасини ўтказиб юбораман. Бироқ, сен ҳам хомушсан, аммо бундан нафсинг оғрийди, Шурома. Буни мен яхши биламан. Сени бахтиёр қилиш қўлимдан келмагач, аслида уйланмаганим яхшироқ бўларкан, унда сен бу хил дилозорлик ва ҳақоратларга нишон бўлмасдинг.

— Нега бундай дейсиз, азизим? Шурома сизга худди мана шу тобда зарур. Агар сиз бахт оғушида бўлганингизда, мен сиз учун нима ҳам қила олардим? Уйинчоқ, эрмак бўлиб қолардим. Ҳозир сизга ғам-аламларни енгишга кўмаклашиб турганим учун қалбим қувончларга тўлиб тошади: биламанки, сиз учун фойдалиман. Фақат барча ғамларингизни ўз устимга ололмаганим учун ўкинаман холос.

— Мен ўз хусусимда ўйлаётганим йўқ, — бир оз хомуш бўлиб гапирди Удоядитто. — Мен ҳаммасига чидайман. Аммо сен нима учун бунча хўрликка бардош беришинг керак? Сен асл хотин сифатида бахтсизликда менга тасалли берасан; чарчасам ором-фароғат бахш этасан. Мен эсам, эр бўлатуриб сени ҳатто уят ва ҳақоратдан ҳимоя қилолмайман. Сенинг отанг Шрипур ҳокими бўлатуриб Жайсур подшоҳлигига қарам эканини тан олмайди. Менинг отам эса, ўзининг олий мартабасини таъкидлаш учун сенга нописандлик билан қарайди. Бирор кимса сенга озор бергудай бўлса, у ўзини билмасликка солади. Бўлмасам-чи! Сен унинг келини бўлганинг учун қувонишинг керак-да! Баъзан назаримда бунга чидолмай, ҳаммасидан воз кечиб, сен билан бирор ёққа бош олиб кетмоқчи ҳам бўламан. Агар сен бўлмасанг, мен аллақачон кетган бўлардим!

Оқшом юлдузлари сўниб, тун юлдузлари порлаб кетди. Узоқдан оёқ шарпаси эшитилади: бу — тунги сарой соқчиларининг шарпаси. Бутун олам уйқу оғушида. Шаҳарда чироқлар ўчиб, эшиклар бекилди. Ҳеч ким йўқдай, фақат аҳён-аҳёнда шоқоллар чопиб юргани эшитилади.

Удоядитто хобгоҳининг ҳам эшиклари берк.

Тўсатдан биров эшикни қоқди. Удоядитто сапчиб ўрнидан турди.

— Бибха?! Нима бўлди? Нега бундай бемаҳалда келиб қолдинг?

(Ўқувчининг хотирида бўлса керак, шаҳзоданинг Бибха исмли синглиси бор).

— Назаримда қандайдир даҳшатли бир воқеа рўй берганга ўхшайди, — жавоб берди Бибха.

— Нима, қандай ҳодиса юз берди,— бир овоздан сўрашди Шурома ва Удоядитто.

Қўрқувдан қалтираб, қиз нима ҳақдадир шивирлаб гапирди-ю, охирини давом эттиришга мажоли етмай, хўнграб юборди:

— Акажон, нима бўларкин-а?

— Мен бориб билай-чи, ўзи нима гап? — ташвишманд бўлиб гапирди шаҳзода.

— Йўқ, йўқ, сиз борманг! — ваҳимага тушиб ёлворди Бибха.

— Нега бундай деяпсан, Бибха?

— Агар отам билса, дарғазаб бўлади.

— Бибха, — деди Шурома, — ахир ҳозир шу ҳақда ўйлайдиган вақтми?

Удоядитто ошиғич равишда кийиниб, қиличини қинига солди, бироқ, шу онда Бибха акасининг қўлини ушлаб қолди.

— Сиз борманг, ака бирор кимсани юборинг. Мени ваҳм босиб кетяпти.

—Мени ушлама, Бибха. Ҳаяллаш мумкин эмас.

Удоядитто чиқиб кетди.

Бибха Шуроманинг қўлидан ушлаб:

— Опажон, отам билса нима бўлади? — дея изтироб чекарди.

— Нима ҳам бўларди? Унинг Удоядиттога муҳаббатидан деярлик ҳеч нарса қолмаган. Бордию, бу муҳаббат бутунлай йўқ бўлиб кетганда ҳам, жуда оз нарса йўқотган бўламиз.

— Йўқ, йўқ, опажон, мен қўрқиб кетяпман. Бирдан отам уни ғазабига олса-я, унда нима бўлади?

Шурома оғир хўрсинди.

—Ерда ҳеч кимдан мадад кутмаганларга парвардигорнинг марҳамати чексиз. Бунга имоним комил. Худоё худовандо, мени бу ишончдан маҳрум этма! Эй барча мавжудотнинг пушти-паноҳи, шундай қилким, мазлумларга марҳаматинг борасида ҳеч кимда шубҳа қолмасин!

ИККИНЧИ БОБ

— Шундай қилиб, сиз ҳаммаси шов-шувсиз тугайди, деб ўйлайсизми? — сўради вазир подшоҳдан.

— Нима ҳақда гапираётганингни тушунмай турибман.

— Мен кечаги фармонингизни кўзда тутаяпман.

— Қандай фармон? — жаҳли чиқиб сўради Протападитто.

— Амакингизни..

— Амакимга нима бўпти? — баттар жаҳли чиқди ҳукмдорнинг.

— Шаҳаншоҳим фармон қилдиларки... Бошонто Рай Жайсурга келаётиб, йўлда Шимултоли бекатида дам олади... Шунда..

— Шунда нима бўлади? — қовоқларини солди Протападитто, — гапни ютмай охиригача гапирсанг-чи!

— Шунда икки патанни* юбориб...

— Хўш..

— ... Уни ўлдириш?

— Вазир, қайта бола бўлиб қолмадингми ишқилиб? — шоҳнинг жаҳли чиқа бошлади. — Бир оғиз жавоб учун салкам ўнта савол беряпсан-ку! Икки сўзни бир-бирига қовуштира олмайсанми! Афтидан давлат ишлари билан шуғулланадиган давринг ўтганга ўхшайди. У дунёдаги ҳаёт хусусида ўйлайдиган пайтинг етган кўринади. Дарвоқе... Нега сен ҳанузгача истеъфога чиқиш ҳақида илтимос қилмадинг?

— Шаҳаншоҳим ўз қулларини яхши тушунмадилар шекилли.

— Йўқ, мен яхши тушундим! Қани, инсоф билан айт-чи, наҳотки мен қилишга қодир бўлган ишни сен тилга олишга қўрқсанг? Мен бирор нарсага қарор қилганда, унинг замирида жиддий сабаблар борлигини билишинг керак эди. Табиий, мен бу ишнинг ҳақ-ноҳақ томонларини ҳам ўйлаб кўрганман.

— Сизнинг руҳсатингиз билан, шоҳим, мен..

— Овозингни ўчир! Аввал менинг гапларимга қулоқ сол. Амакимни ўлдириш хусусида бир қарорга келгунча мен бу ишнинг ҳамма томонларини сендан кўра чуқурроқ ўйлаб кўрганман. Мен диний қонунларга хилоф иш тутмайман. Бизнинг мамлакатда ажнабийлар пайдо бўлиб, бебошлик қилмоқдалар. Улар арийларнинг* қадимий урф-одатларини барбод қила ёзишди. Кшатрий** ўз қизларини мўғулларга бермоқда, ҳиндлар қадимий одатларни бузмоқда. Мен бу ёввойиларни ҳайдаб юборишга қасамёд этганман. Мен арийларнинг урф-одатларини Иблис Раху*** комидан тортиб оламан. Бунинг учун кўп ҳам куч талаб қилинмайди. Аммо мен Бенгалия ҳокимларининг менинг қўл остимда бирлашишларини истардим. Лекин ажнабийларни бартараф қилишдан олдин уларнинг дўстларини йўқотиш зарур. Мен Бошонто Рай ҳузурида таъзим қиламан (тўғрисини гапириш гуноҳ эмас, албатта), аммо у бизнинг авлодга иснод келтирмоқда. У очиқ-ошкора ўзини мўғулларга мутеъ деб тан олди. Протопадиттонинг бундай одам билан оғиз-бурун ўпишиши сираям мумкин эмас. Уни ўлдириш — ўз қўлингни кесиб ташлаш каби оғир бир гап, лекин мен бу қурбон эвазига Бенгалия ва райлар авлодининг шарафини сақлаб қоламан.

— Менда ҳам бошқача фикр йўқ эди, шаҳаншоҳим.

— Бор эди! Тўғрисини айт — сен ҳозир ҳам менинг фикримга қўшилмайсан. Ўйлаб кўр, вазир, агар бу ҳақда гапиришга журъат қилмасанг, демак вазирлик лавозимига лойиқ эмассан. Шубҳа сени кемириб турибди. Пайтдан фойдаланиб, подшоҳни тўғри йўлга солишга ҳаракат қил. Сен амакини ўлдириш ҳамиша гуноҳ, деб ўйлайсан. «Йўқ!» дея кўрма, биламан, сен ҳозир ҳам худди шуни ўйлаб турибсан. Мана сенга жавоб: Бхригу**** отасининг хотири учун ўз онасини ўлдирганда, нега мен динни ҳимоя қилиб, ўз амакимни ўлдиролмайман?

(ДАВОМИ БОР).

(ДАВОМИ. Боши газетанинг 163-сонида).

* Патан— Ҳиндистон ва Покистонда яшовчи афғонлар.

* Милоддан олдинги икки мингинчи йилларда Шимолий Ҳиндистонда яшаган қабилалар ўзларини арийлар деб атаганлар. Арийлар ҳинд дини ва диний—фалсафий ведларнинг яратувчилари ҳисобланади. Подшоҳ Протападитто ўзини арийлар қабиласининг авлодларига тиркаб, ҳинд динига эътиқод қилганларни истилочи ажнабийлар ва мусулмонлардан афзал кўради.

** Кшатрий — ҳиндларнинг энг қадимий тўрт каста- табақасидан бири, бу кастага фақат ҳарбийлар тоифаси киради. Мамлакатни идора қилиш, саройда олий мансабларни эгаллаш шуларнинг имтиёзи эди. Ўрта асрларда «Кшатри» термини ва шу номдаги каста ўз аҳамиятини бир қадар йўқота бошлайди.

*** Иблис Раху—ривоятларга қараганда, худоларга аталган оби ҳаётни Иблис Кету ичиб қўяди. Ой ва қуёш буни худоларга хабар қилишади. Бош худо Вишну гардиш билан уриб Кетунинг бошини танасидан жудо қилади. Шундан бери Кетунинг боши Раху номли сайёрага айланиб, ўч олиш учун самоватда ой билан қуёш кетидан қувиб юради. Раху ой билан қуёшга етган ҳамон уларни ютиб юборади, аммо бу узоққа бормайди, уларни тутиб туриш учун унда бадан йўқ. Бу қадимий ривоят ой ва қуёш тутилишини шу хилда изоҳлайди. Иблис Раху ҳинд адабиётида ёвузлик рамзи ҳисобланади.

**** Бхригу —афсонавий донишманднинг номи.

● *Текинхўрларга қирон келтирайлик*

„Олтин олма" ишқида

Итальянларнинг помидорга «олтин олма» деб ном беришларининг сабаби бор экан. Чиндан ҳам нақш олмадек қип-қизил помидор деҳқон меҳнатининг самараси, зийнати. Лекин, у айрим текинхўрларнинг ҳам кўзини ўйнатмоқда. Ҳалол меҳнат қилишга бўйни ёр бермаган Қодир Холмирзаевнинг Андижон область, Ленинск районидан Тошкентдаги Госпиталь бозорига қанот қоқиб келишида ҳам ана шу «олтин олма»нинг сеҳри бўлган. У бозорда ҳамманинг кўзини шамғалат қилиб туриб 390 килограмм помидор сотиб олди. Мақсад уни Семипалатинск ва Красноярск шаҳрига олиб бориб пуллаш эди. Текинхўр тинтув қилинганда ёнидан унинг бу ниятини тасдиқловчи телеграммалар чиқди.

Тошкентлик пенсионер Михаил Балкиннинг нияти ҳам ана шундай бўлган. Строитель кўчаси, 37-уй, 51-квартирада турувчи бу кекса Госпиталь бозорида 400 килограмм помидорни сотиб олганда ушланди. Унинг устидан жиноий иш қўзғатилди.

ОБХСС ходимлари Госпиталь бозорида текширув ўтказганларида бир қатор текинхўрларни фош қилдилар.

Эр-хотин — «Ташсельмаш» заводи темирчиси И. З. Золин, Калинин районидаги 58-мактаб ўқитувчиси В. М. Золина 135 килограмм помидор билан қўлга тушишди. Улар илгари ҳам ана шундай ҳаракатлари билан милиция олдида мулзам бўлган эдилар.

«Главташкенстрой» медсанчастида ишловчи Г. Вагапов ҳам хотини — темир йўл проводниги Р. Балаганова билан бир ёқадан бош чиқариб 340 килограмм помидор сотиб олишганда, оператив пунктга олиб келинди.

Бундан ташқари коммунал хўжалик министрлиги шофёри А. Мадраимов 125 килограмм, вагон-ресторан директори В. И. Матвиенко 120 килограмм помидор сотиб олиб, пулламоқчи бўлганларида сирлари фош этилди.

Бу текинхўрларнинг моллари давлат фойдасига мусодара қилинди. Айримлари жарима тўладилар, айримлари суд курсисида жавоб берадилар.

«Олтин олма» «ишқида» елиб югураётган текинхўрлар колхоз бозорларида ҳамон учраб турибди. Ички ишлар ходимлари ва колхоз бозорларининг раҳбарлари уларнинг йўлини тўсиб қўйишлари лозим.

А. ПУЛАТОВ.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 17|VII да **Аяжонларим**, 18|VII да **Мирзо Улуғбек**.

КИНО

16 ИЮЛДА
ҚИШКИ БИНОДА

Қора шаҳзода — «ЧАЙКА», «ВОСТОК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), ҲАМЗА номли, «СПУТНИК» (тоқ соатларда); «МОСКВА» (кечқурун);

Умидимиз денгизи — «СПУТНИК» (жуфт соатларда, кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН» (19.00, 21.00);

Қорақум қўйнида — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда, кечқурун), НАВОИЙ номли (22.00);

Катта сайр (20.00), **Испан қизлари Парижда** (кечқурун) — «ДРУЖБА».

Мангу севги— САНЪАТ САРОЙИ (кечқурун);

Том Жонс — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда, кечқурун);

Текумзе — «КЎКЧА» (тоқ соатларда, кечқурун);

Анжелика ва қирол (2 серия) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (21.30);

Филлар — менинг дўстларим (2 серия)— НАВОИЙ номли (19.00).

ЁЗГИ БИНОДА

Қора шаҳзода — «ФЕСТИВАЛЬ», ТЕЛЬМАН номли;

Қорақум қўйнида — «ХИВА»;

Ушалмаган орзулар — «РАКЕТА»;

Одиссей саргузашти — КИРОВ номли.

17 ИЮЛДА
ҚИШКИ БИНОДА

Қора шаҳзода — «ЧАЙКА», «ВОСТОК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), ҲАМЗА номли, «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун);

Умидимиз денгизи — «СПУТНИК» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН» (19.00, 21.00);

Қорақум қўйнида — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (10.30, 22.00);

Катта сайр— (11.00, 14.00, 17.00, 20.00), **Испан қизлари Парижда** (кундуз ва кечқурун): «ДРУЖБА»;

Мангу севги —САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун);

Том Жонс — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун);

Текумзе — «КЎКЧА» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун);

Анжелика ва қирол (2 серия) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (21.30), «ЎЗБЕКИСТОН» (10.00, 13.00, 16.00);

Филлар — менинг дўстларим (2 серия) — НАВОИЙ номли (12.30, 16.00, 19.00).

ЁЗГИ БИНОДА

Қора шаҳзода — «ФЕСТИВАЛЬ», ТЕЛЬМАН номли;

Қорақум қўйнида — «ХИВА».

Ушалмаган орзулар — «РАКЕТА»;

Одиссей саргузашти — КИРОВ номли.

ТОШКЕНТ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ 1973 ЙИЛ УЧУН ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА КУНДУЗГИ ВА СИРТҚИ АСПИРАНТУРАГА
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

машинашунослик ва машина деталлари, қишлоқ хўжалик машиналари, гидравлика ва инженерлик гидрологияси, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини механизациялаш (трактор ва автомобиллар), қишлоқ хўжалик машиналари ва қуролларини қўлланиш ва ремонт қилиш, гидротехник қурилиш ва қурилмалар, пойдевор ва ер ости қурилмалари, қурилиш технологияси ва уни ташкил қилиш (гидромелиоратив ишларини ташкил қилиш ва технологияси) анорганик химия ва гидрогеология.

Аспирантурага кирувчилар танланган фандан, КПСС тарихидан ва олий ўқув юртлари программаси бўйича чет тилларнинг биридан кириш имтиҳони топширадилар.

Кирувчилар институт ректори номига ёзилган ариза, тасдиқланган диплом нусхаси (ҳамда олий ўқув юртини тугатганлиги тўғрисидаги дипломга илова), 2 та 6х9 ва 3 та 3х4 см ҳажмидаги фотосурат билан кадрларни ҳисобга олиш бўйича шахсий варақа, таржимаи ҳоли, сўнгги иш жойидан характеристика, меҳнат дафтарчасидан кўчирма (тасдиқланган), соғлиги тўғрисидаги 286-формадаги медицина справкаси, эълон қилинган илмий асарлари, ихтиролари, тажриба-конструкторлик ишлари рўйхати ва улар тўғрисидаги фикрларни топширадилар. Эълон қилинган асарлари бўлмаган кишилар танлаган мутахассислиги бўйича рефератлар (докладлари)ни топширишлари лозим.

Кириш имтиҳонларини топширишга рухсат берилганларга имтиҳонларга тайёрланиш ва уларни топшириш учун иш жойидан иш ҳақи сақланган ҳолда 30 календарь куни давомида отпуска берилади.

Иш жойидан ўқув юрти, илмий-тадқиқот муассасаларига бориш учун маоши сақланмаган ҳолда қўшимча отпуска берилади.

Ҳужжатлар 1973 йил 1 сентябргача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 15 сентябрдан бошланади.

Ҳужжатлар: Тошкент шаҳар, Қориниёзий кўчаси, 39-уйга юборилсин. Телефон №33-99-98, қўшимча 28.

«Ташпромторг»нинг МАКТАБ-МАГАЗИНИ
саноат молларининг кичик сотувчиларини тайёрлайдиган 6 ОЙЛИК КУРСЛАРГА
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Курсларга 17- 22 ёшдаги ўрта маълумотли йигит ва қизлар қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Х. Сулаймонова кўчаси, 41-уй.

СОВУТИШ-КОМПРЕССОР ҚУРИЛМАЛАРИНИ ЭКСПЛУАТАЦИЯ ҚИЛИШ ДИРЕКЦИЯСИГА

сантехник, электрик, кондиционерчи, 4, 5, 6-разрядли контроль-ўлчов асбоблари ва автоматикаси бўйича созловчи-слесарлар

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй— Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

Қирғизистон ССР Ўш шаҳридаги В. И. Ленин номли 10-ўрта мактаб томонидан Қодиров Ҳошим номига берилган № 346641 номерли йўқолган ўрта маълумот тўғрисидаги аттестат

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ ВА ИНФОРМАЦИЯ БЮРОСИ ИШЛАМОҚДА

Бюро Тошкент шаҳрининг корхона, қурилиш ва ташкилотларидаги ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларга бўлган эҳтиёжи тўғрисидаги маълумотларга эга.

БЮРО ЁРДАМИДА СИЗ ТЕЗРОҚ ИШГА ЖОЙЛАШИШИНГИЗ МУМКИН

Бошқа шаҳарлардан келган ёлғиз кишиларни бюро шаҳарнинг бир қатор корхона ва қурилишларига ишга жойлаштириб, ётоқхона ва прописка билан таъминлайди.

БЮРО ТОШКЕНТ АСБОБСОЗЛИК ЗАВОДИГА

ишлаб чиқариш участкаларининг мастерларини, инженер-технологларни, токарларни, фрезеровкачиларни, пармаловчиларни, автоматчиларни, чархловчиларни, универсал токарларни, электромонтёрларни, упаковкачиларни, электр монтажчиларни, 6-разрядли созловчиларни, ускуналарни жиҳозлаш ва ремонт қилиш бўйича слесарларни, прессловчиларни, транспортировкачиларни, катта бухгалтерни, хўжалик мудирини, накатчини

ТАКЛИФ ЭТАДИ

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюросига ҳамда унинг район пунктларига мурожаат қилинсин.

РАЙОН ПУНКТЛАРИНИНГ АДРЕСЛАРИ:

ЛЕНИН районы — Т. Шевченко кўчаси, 56-уй;
ОКТЯБРЬ районы — У. Юсупов кўчаси, 3-уй;
ЧИЛОНЗОР районы — «Чилонзор» массиви, 2-квартал, 53-уй;
ФРУНЗЕ районы — Ш. Руставели кўчаси, 62-уй;
ҲАМЗА районы — М. Ҳасанова кўчаси, 3-уй;
КУЙБИШЕВ районы — К. Маркс кўчаси, 59-уй;
КИРОВ районы — Энгельс кўчаси, 89-уй;
С. РАҲИМОВ районы— Қорасарой кўчаси, 270-уй;
СЕРГЕЛИ районы — Сергели район ижроия комитети ҳузурида.

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ГОРКОМА КП УЗБЕКИСТАНА И ТАШГОРСОВЕТА

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, ДЗЕРЖИНСКИЙ КЎЧАСИ, 15-УЙ,

ИНДЕКС 64579. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р—00619. Нашр В— 2527.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор—33.02-49 дан 33.02-58 гача, Эълонлар бўлими—33-81-42.